

talarpub@gmail.com

تالار

talarbrahui

talarbrahui

talarbrahui

+92 81 827824

پہنہ خاک: 8

نہاد: 10 روپیہ

30 اکتوبر - 05 نومبر 2021ء

سال: 18

تاک: 41

ایلوپنہ غاتیا

2 میکوپنہ

- (66) پٹ وپول: اصطلاحات نثر
(غفور جان ساسولی)
نوشتا تک: راج اناراسکی
(محبوب شاہ)
کیوہ خوشی کہ میلاد بس
(نور احمد کرد)

3 میکوپنہ

- ناول: بزمش ناباتیک (چار میکوش)
عبدالرحیم زام

4 میکوپنہ

- ایلوپنہ غاتیاں برجانوش آک

5 میکوپنہ

- سیل وچکر: زیباغاکمران
(انجینئر جمیل احمد کرد)

6 میکوپنہ

- پٹ وپول: مستونگ اٹی براہوئی دینی شاعری
(بہاول نسیم بنگلوی)
نوشتا تک: پینڈورا پیر زنا حال و حقیقت
(جعفر قمرانی)

7 میکوپنہ

- شاعر آتاراج آک: سلطان شاہوئی (برج جدی)
(شاہین بارانزی)
آن..... ای خدای پاوہ
(ظفر بلوچ)

8 میکوپنہ

- پٹ وپول: براہوئی شاعری ناسفر
(حمید عزیز آبادی)

ہفتئی

All About #Brahui

کوئٹہ

تالار

براہوئی نابابت
براہوئی ٹی

خلقی ادب آکاریم کنگ ناگرچ

(شوگال)

براہوئی خلقی ادب ناپڑ آکاریم ناہیت مرے، توہندی پولکار آتیبی کل آن مُست ڈاکٹر عبدالرحمن براہوئی دا بابت کل آن مونی خٹنگ، وادراٹ پٹ وپولی کاریم تا بناؤ اوکرے۔ او خلقی شاعری، کرسہ، متل، وساہت، چاچا کل صنف آتون اور براہوئی بولی آمروک کاریم تا ہم پٹ وپول ۽ کرسا اوفتے مونی ایس۔ خلقی ادب ناپڑ آداکان بیدس ہم گڑاس کاریم مسنے، ولے اوفت کچ داخس اف کہ اوفتے براہوئی خلقی ادبی مڈی ناکل پانگ مرے۔ براہوئی زبان وادب نابابت دا پانگ کہ دانا بند او خلقی ادب نازی آسلوک ۽، داردہم اف، و ہر زبان اسے نابند اوانا خلقی ادب نازی آسلوک مریک۔ ولے سوچ دادے کہ براہوئی زبان نا خلقی ادب ۽ مونی اتنگ نابابت ہراخس کہ کاریم مسنے، اوفک دادعوئی ۽ پک کنگ اٹ کمار ہم متنگ کیرہ یا آخا؟ امنتے کہ دا بابت ہورتیا حساب مروک آ کتاب آک تخن اٹ براہوئی خلقی ادبی مڈی ناکل پانگ مفسہ۔ وادابابت ہراپٹ وپولی کاریمک متنگ اٹی ۽، اوفک بھار کرار ۽ وڑاسے ٹی مونی ہنگ اٹی ۽۔ و ہرا کاریمک مسنوا وفتا ہم جاچ اس ہنگ ناگرچ ارے۔ امنتے کہ خلقی

ادبی مڈی ناپن آہندن ۽ نوشت ہم مونی بسو، ہرافتیا سوچ چست کنگ مریک۔ ودا کاریم تیان منٹ اس خلقی ادب ناچس ۽ کم یا پختنگ ناسوب ہم متنگ کیرہ۔ مسنے تینا زبان ناہمو تخلیق آتے سچا ۽ وڑاسے ٹی مونی اتنگ ناگرچ ۽، ہرافتے اینو نادب ولٹرچر تون تعلقدار آ بندرغ آک آخا بلکن راج انالس بندرغ آک تخلیق کرینو، یاسینہ بہ سینہ سنن اسکان سرکنگ ناسوب مسنو، امنتے کہ اوتیبی اور سواری ناعصر کم ۽، وادقتیان کساس یادعوئی کنگ مریک کہ نا خلقی ادبی مڈی ناکل اچہ درے۔

ہینکا روٹوکار عبدالحمید قلات پرنٹرز ٹیل روڈ کونڈہ خان ہینک کرسا 302
فیبر 1 یونیورسل کپیلس جناح روڈ کونڈہ خان تالان کرے

.....بغفور جان ساسولی

ناول نا تاریخ:-

ناول نا بنائی تاریخ نارداٹ ڈاکٹر سلیم اختر تینا کتاب ”تقیدی اصطلاحات“ ائی ڈکشنری آف لٹریچر ٹرمز نا حوالہ اٹ دانا بنائی دور باری نا بابت نوشتہ یک:

”اگرچہ صنف ناول کے آغاز کے بارے میں وثوق سے تو کچھ نہیں کہا جا سکتا، تاہم مصر میں 1200 قبل از مسیح (وسطی بادشاہت، بارہواں خاندان) میں ایسی فکشن لکھی جا رہی تھی، جسے آج کے معیار کے لحاظ سے ناول قرار دیا جا سکتا ہے۔“ (اختر، 2019ء، 52)

پروفیسر ناز قادری تینا پٹ و پولی آ کتاب ”اردو ناول کا سفر“ ائی ناول و ائی ناودشتی جاگہ و اویکیوار بوگ شوگی و مہماتی کہانی کہ ہر 1350ء ائی نوشتہ مسرہ، اوفتے فکشن نا بنائی دور پارینے۔ دن کہ A History of Litature کتاب نارداٹ نوشتہ

Italy was the home of Novel. It was here that "Boccaccio" in 1350, First attempted tose prose tales of amorous adventures, the "Decamerom" Novella Stories "The form originally meant a

پٹ و پول ”اصطلاحات نثر“

66

داش ائی نثرانا ہمو اصطلاح یا خاص و ژاٹ ہمولوز آک ہرا کہ ہرادب ائی مدام بکار بریرہ، اوقا درستی راستی ناسہ کوششت اس کننگا نے۔ دادرستی راستی ائی نثرانا صنف و اوژتون گنڈوک ایلو اصطلاح تون اواراوار افسانوی وغیر افسانوی ادب ہم اوژدہی کنگو۔ ادب نا پڑ آہرا دبی نظریہ خاک اریر، اوفتے ایونش ائی درستی راستی کنگک۔ (غفور جان ساسولی)

fresh story, but soon Novel was applied to any in prose as distinct form a story in verse, which retained its old appellation of romance.

(ناز، سال اف، 101) ہندا ڈول وکی پیڈیا ائی دنیا نا اویکیوناول ”سرو پتیس“ و پاننگا نے، ہرا گوگڑٹ نا پن اٹ 1605ء ائی اسپین آن شینک مس۔ ولے بی بی سی ڈاٹ کام تینا اسہ پٹ و پولی تحقیق اسے ائی دنیا نا اویکیوناول جاپان نا

"The Tale of Genji Murasaki shikibu"

و نوشتہ کرینے، ہرا اسہ ہزار سال مست لکھنگا سس۔

"Morted" اگریزی ائی اویکیوناول ہرادے "Arthur" و پاننگک، ہرادے

Thomas Malory، 1485ء ائی شینک کرنے۔

براہوئی زبان نا اویکیوناول 1989ء ائی ”دریبو“ نا پن اٹ مون آ بس، دانا نوشتہ گل بنگلوری۔

1882ء ائی شینک کننگا، و ہرانا نوشتہ ”سرینواس داس“ ننگسہ۔

اردو ائی ڈپٹی نذیر احمد و اویکیوناول نگار پاننگک۔ اونا ناول ”مرآة العروس“

1869ء ائی شینک کننگا۔ اصطلاحات ”سنگ میل پبلی کیشنز کتاب آک:

اختر، سلیم، (2019)، ”تقیدی اصطلاحات“ سنگ میل پبلی کیشنز

1869ء ائی شینک کننگا۔ اصطلاحات ”سنگ میل پبلی کیشنز کتاب آک:

1888ء ائی شینک مس۔

ہندن نا کر آہرا ہوئی ادب نا پڑ آناول نا ش اٹ اویکیوگام و پروفیسر عزیز مینگل نا پن اٹ پاننگک، وخت اس کہ راستی دادے کہ اوہم ترجمہ اسے، عزیز مینگل ”پیرانگا و سمندر“ نا پن اٹ ارنسٹ ہنگوے نا ناول و 1984ء ائی مٹ کرے۔

براہوئی زبان نا اویکیوناول 1989ء ائی ”دریبو“ نا پن اٹ مون آ بس، دانا نوشتہ گل بنگلوری۔

1882ء ائی شینک کننگا، و ہرانا نوشتہ ”سرینواس داس“ ننگسہ۔

اردو ائی ڈپٹی نذیر احمد و اویکیوناول نگار پاننگک۔ اونا ناول ”مرآة العروس“

1869ء ائی شینک کننگا۔ اصطلاحات ”سنگ میل پبلی کیشنز کتاب آک:

اختر، سلیم، (2019)، ”تقیدی اصطلاحات“ سنگ میل پبلی کیشنز

1869ء ائی شینک کننگا۔ اصطلاحات ”سنگ میل پبلی کیشنز کتاب آک:

1888ء ائی شینک مس۔

ہندا رداٹ سنڈھی زبان نا اویکیوناول ہرا کہ ترجمہ اس ننگسہ، ”دایلاس“ و ”کاسفر“، لاہور

ہرادے 1879ء ائی مٹی ادارام ترجمہ کر بس۔ و اویکیو سنڈھی ناول مرزا قلی بیگ نا ”دلا رام“ و پاننگک ہرا

1888ء ائی شینک مس۔

نوشتانک

نناراج اناراستکی

.....محبوب شاہ

ادبی و مورت ہم ارے ہرا کہ بندرغ نا تنگ آ پو ہاڑ کرور، ولے خود غرضی نا لوت اٹ تینا مون انگا است اٹ است خواہی ناخ و خوشی تا دامن آ گنڈوک آ تارتی گنڈور۔ ہرا اڑان کس پختے، اگہ کس تینا لمہ باوہ نادعا تا سوب آن بچا، گڑاچاس کہ نیم بندرغ مریک۔ ادب نا ماڑی ائی اگہ دا خواجہ خاک کامرید تسرہ، چاس کہ لینن نا نانت تے گڈانو، مارکسی فلسفہ نامون آچورک اس خوشکانو، ہوشونا قول آ آخس ہوٹل آ بیٹ پڈ ولفیو، آخس منج انگا جبب آتے باسفینو۔ اگہ کس ادب اٹ مذہب نا کھی و بڈ کر بس، گڑاچاس کہ ہمو خواجہ تینا پڈ و چرپ کنگ کن مذہب و ادبی شکاری تا دو ائی لہوننگ نا کوششت کنگ و۔

”جارج برناڈشا“ پاک:

”ن زی آچک آ تینا بار بال کنگ و دیر اٹ مچی آ نبارتار خلکن ہیل کرین، بس داسہ دا ہیل کرور ائی و کہ ڈغار آ انسان

دوی نا تیز انگا رخ آن ٹھپ آتے ملی و است انا کپ آ بس، اونا قلم نا شل انگا بوز آن چنا تا با انا باخو و پنگ آن بچت۔ مے آ نبار سب بیگہ اونا خدمت

گوازی گری و میچ انا خیر اسکان پومپ انا اسہ شارٹ اس دو بنگ۔ بخیل ہندن و ارے، بیچ سدر پچی کن خا و دیر آن گدر بنگرہ۔ پڈ ولفنگ نا کسراٹ خن تے تا ناٹ اٹ نف، سرکس والا تینا بار کور انگا دون اٹ جبرہ۔ کمیشن نا بیہ غانتے کن خا خا نا زراب آ ہندن بیچ خلیرہ دن کہ جمنون لیلی نا کو چہ ائی زی بیچ نت شپا دلیلی کن غم انا عشق اٹ شیر خلکک۔

آجک سل۔ نہ تو شرفدار آ کاظم کم نسل اسے نا خربوٹ نا کیرغ آن بریک۔ ہرا کٹم کن خیرات کرور ائی تمک، عقل انا خیرات دادے کہ کم نسل آ بے کاظم نا تیر ویک خلوک آہر بہیت و سینہ غاسگہ۔ جہان ناویل و ڈکھ آتا چارک مفت اٹ دو بروک آ زور اور آ تا دو آن و، و بنگ آتا کڑسی نا کور انگا خنک غریب نا آگڑی آ زند و جہنم نا زراب جوڑ کرینو۔ اٹنے کہ پ آتا موٹ خالی غریب آتا

تینا بار امر بیکن۔ تاریخ نا سینہ ظلم انا دک آ تیان پر و، داہمو مظلوم آ سینہ و ہرائی ہر ظالم نا تیر سخت و۔ داہمو شکار یک و، ہرا کانو دو آ کین نا

تینا بار امر بیکن۔ تاریخ نا سینہ ظلم انا دک آ تیان پر و، داہمو مظلوم آ سینہ و ہرائی ہر ظالم نا تیر سخت و۔ داہمو شکار یک و، ہرا کانو دو آ کین نا

تینا بار امر بیکن۔ تاریخ نا سینہ ظلم انا دک آ تیان پر و، داہمو مظلوم آ سینہ و ہرائی ہر ظالم نا تیر سخت و۔ داہمو شکار یک و، ہرا کانو دو آ کین نا

کیوہ خوشی کہ میلاد بس

نور احمد کورد

کبوتالان مہر و تے کہ میلاد بس کیوہ است و تالان کہ شافع محشر بس بویکین خوشی کہ دا ٹھپ آدا ہمو ٹھپ آتا کہ درمان بس ای پاوہ سدا داکنا خوشی و کس اس چاک تو صدائے درود بویکین مرد است آتا زنگ و نم خوان بوسلام و درود و محمد کسے کل پارہ گوہاس زند و ای تو بیرہ کنگاٹ زند و مرو و دارمان پور و نورانا خنوٹ ای روز دا گناہ گارہ خن تہیٹ کبوتالان چادر و سلام اورود کبوخوشی پا بوسلام و درود چاک ہک دنیا دار از محمد صدادا سینہ ائی راز و محمد تخ بر جاے نور عشق محمد دن زند مرے گوری عشق محمد کنا خواجہ نما و رندی خواوہ

ناول

بڑز مش نابا تیک

.....عبدالرحیم زام

”سوزِ ہائل“ آن مونی
”چاکر“ واونا سنگت آتا سفر

سنے داسکان علم اف اوفا ہم سفر مروں۔

تے پیہہ کرنے۔

ہندا ئی ہومو مٹ کہ مہراں خوشی آن بال

فیروز..... آن دلبر وڑک ہندن ء۔

کے..... مش اٹ شوکار خلنگ ء شروع

چاکر..... تو گپ دادے کہ پیہہ ء ہموکنا

گپ آنبارای مہالو پارسیٹ کہ نم دے

انادے اس بریرے، کنارنداٹ۔ تو دورو

پاہے ن نے لندن آدنگ اُن دُن گل

کہ اودے مہراں حوال تے ہمو تم او بلہ

کنتگ اُس۔

فیصلہ کریر داسن تینا اولیاد آتیا کان،

مہراں..... پین تیرہ دامش آن بیدس

چاکر ء امتحان اسپٹ بچن کہ اوزن کن تینا

پین جاگہ اُس تو خندا ہندن ہم کنا زند

سنگت آتا اوری ء یلہ کے۔ ہندا ئی تینا

بیرہ ہندا جل ہیٹ، خل ہیٹ تیر منے۔

مار تینا ہنار اوک خوشی آن بال کریر کہ

فیروز..... آن تو سنے نما ہمہ غان تو اسہ

ہم اسہ سہا سہ اس ہرے کوس، و پیہہ

پین ہیٹ اس مہراں مونی ہم مش مروء

نا ارا ء امپیہر۔ اوک پیہہ و بلہ ء خوش

بس دامش مفروء۔

تخور۔ دائی توچ شک اس اف۔ بس

مہراں..... دا ہم سہی ء بس داکان مر۔

اونافیصلہ ہندا ئس کہ داڑے دے انا

چاکر گزراتے ہمشا پارے..... سلطان

دے اس نا دشمن اک نے پٹور، اوڑان

بابا گزرا انت پاسہ؟ دا ہی آن سفر نابع

جوان ء نی تینا سنگت آتھون اسٹ آن

کین ہندن دا پاداسفر کن گاڈی اس بکار

مشکل ء ضرورت مرے، داسہ دا نا، نا

مریک یانہ؟

مریر۔ تو اوکے گزرا کنتگ کن تس و

سلطان..... گاڈی اس تو اسہ جاگہ اس

گڑاس سفر کن کاریم بروک ء گزرا تس۔

اسکان درکار مریک ولے اسہ کچ

داسر ہیٹ اک داسہ نما کاٹم خلاس۔

اسکان اوکان مونی آنا..... اوکان مونی

مہراں..... اگہ کنا کس تیرے بریرے تو

ن مروں ناپند مروء۔

دانا ہمہ وخت لگو ءے۔

فیروز..... چاکر ہندن حوال ہیٹ کہ

چاکر..... فیروز دانا ہیٹ آتھت تمپس دا

داکان بازار خس مر مروء۔

نزم آن کم اف جن تے مش ہیٹ

چاکر..... بازار دن چا اگہ ن اسہ کش آ

درکسا کا ہک نی مشاخ مریرہ دلبر۔

پندرکین تومسہ گھنڈا کچ مریک۔

فیروز..... اچھا کنا دلبر ءے کچ آچھیس۔

مہراں..... اگہ کنا کس تیرے بریرے تو

چاکر..... چیرہ پارے کئے آن زیات نی

داکان بازار خس مر مروء۔

دانا خیال ء خنگ کیسہ، ہندن ہم نے کن

چاکر..... فیروز دانا ہیٹ آتھت تمپس دا

تیار ء مارے مہراں..... آن وخت و

چاکر..... فیروز دانا ہیٹ آتھت تمپس دا

مطلب داس کہ نی ہم کن تون اوار

نزم آن کم اف جن تے مش ہیٹ

داسفر ائی اُس۔ فیصلہ ہندا مس کہ ن

درکسا کا ہک نی مشاخ مریرہ دلبر۔

سلطان و فیروز نا دا کور اگا منزل نا ہرانا

فیروز..... اچھا کنا دلبر ءے کچ آچھیس۔

ہندا ئی کل مخار و پند ء شروع کریر۔

مہراں..... اگہ کنا کس تیرے بریرے تو

تیر کرے ہرا تم کہ اوخن تیان چپ

چاکر..... چیرہ پارے کئے آن زیات نی

مسر۔

داکان بازار خس مر مروء۔

فیروز..... کمال نا پیہہ اسے منہ گوئد ء

چاکر..... فیروز دانا ہیٹ آتھت تمپس دا

گپ کرے وسر ہلک کیسی سوج آتے نا

مہراں..... چاکر! داسہ نی نئے پیہہ جان

ملی نی جی کرنے۔

مہراں..... چاکر! داسہ نی نئے پیہہ جان

آنا ہر سر گزردان کیس اسہ واراٹ داوڑ

فیروز کنا سوج دا سوب آن کس کہ ن
ہموکان شیر دل جانی ء حوال کینہ۔ اینہن
اوکے تینا نمبر ء تس کہ اگہ کنا دس انا
کاریم اس مس توکے حوال کہو۔داہنگ ناکسہ ء پیہہ ایسر کرسا پارے کنا
چاکر..... داشیر دل جانی وادیرا مس؟
فیروز..... دا پین داستان اسے کہ گوئد
داکدانا باغا ئی تینا ٹرک ء بنا کر سیٹہمو نا مار ء بس کنا گزرا حق ارے ایا
تے تو کم ضرور کیک کئے۔
چاکر پارے سہی..... فی الحال راہی
مرین بازار آن شوک آہر نہ نو کس اس
نئے فون اسپکن دو برے۔سلطان داسہ مونی حوال ایتن نے ہنسا
ہنسا اینہن آداسہ نم ن تون اوری ناقول
ء کریرے۔
چاکر..... سہی پاریس ہندا ئی مدان گام
کرسا راہی مسر۔سلطان..... ہرا تم ن غار آن شیف
پین غار اسپٹ تمان تو ہندن گمان مس
کہ دُن زیز مینی اس مرے ہموئی تمان
دم اس تو تینے راست کنتگ اٹ لگا
اوکان گڈن دا غار انا شیف آیلو غار ءغور کنتگ کس دانا گپ پین کس دا ایکان
زیات روشناس ولے ن ہفت حیران
کس کہ دا کہ انت ء زی آ غار وانا
شیف آ پین غار اس، دا غاراٹ اسہ کڈ
آمنہ مش آن جوڑ تاس و کور و توموک
نسر تمنگ نادا سوب آن پانگ اٹ کہدافتیٹ نئے دیر کس نئے پین
گڑاس۔ بے رضا بے رضا توموک نسر۔
چچ انا جوڑ چٹائی اس ہم تالان کس،
دافتیان ہرا تم نانا گاہ ء خلاسی مس توئے آن
پین حیرانی اس تالان مس کہ داڑےاسہ چکلو تله اس جوڑ ء ہراڑے پیہہ اس
ہینہن آ چچ آتھون تولوک ء اسہ دوئی
تے پیچو ء لٹ اس و ایلو دو تے تله غا
ٹیک تروک کس، بالاد تے ڈنڈنگ اٹ
ہم نے آن بھلن کس۔فیروز تینا ہیٹ ء اوار شاغسا..... ایلو
گپ دا کہ دانا چچ اک ہندن ہینہن و
پوسکن نسر کس پائے درو عید اکن
موغنیٹ تا۔سلطان..... سہی سہی فیروز نا ہم گپ
فٹ ء داڑے ایلو گپ دا کہ دا غار بڑ
والا غار آن زیات شاپیٹ کس، ودائی ارا
کسر نسر داسہ پیہہ نئے ہنگ کس، ن
اودے۔ ن بئش مسن تینے چنڈان تو او
ہم بئش مس، داسہ اونا بلاد ہنگسلطان..... ایتن یات اف داخہ۔
فیروز..... پکا مسخرہ تو کنتگ افیس؟
سلطان..... آن بابا آن۔
فیروز..... تو چاکر دلبر مونی نئے آن خف
تو..... داسہ پیہہ تینا چن ء پارے ہراڑا
ننا کاٹم اسل تھو، کہ اونا ابا ء انت ٹک
اس تما کہ اوڑا دن ء چن اس تھانے ایکن تے..... ای سوج کریٹ ایان
تے کہ بابا نے دیر ایس دا ہرا جاگہ
غان.....؟
تو پیہہ پارے..... فیروز! ای پاریٹ
نئے ہم ای پیہہ وراٹ کنا چن پیہہ ء ای
دا جاگہ نار کھ کرک اٹ ایلو دارے کہ
در تدوک آ و ایلو در مروک نا اسہ سیم
اسے۔فیروز..... امر امر امر.....
پیہہ ورا نا ہیٹ داس..... سلطان نی
دادے پیہہ کرک۔
داسہ ای سلطان ء تو سلطان کئے ہنگ
کس، ای حیران کنت کہ دانا پین تے
امر تیا ہک ولے سلطان ہیٹ
فیروز داخہ حیران مفہ زی آ
نن سہب انا سے پڑان ہموکان ننا چن
تے تیا ہک۔پیہہ ورا شخندہ کرے..... چاکر سہی سلامت ء
بے غم موی استوکل ء نماٹھ اٹ خنات۔
ای داسلطان آہراٹ..... داسہ پاہ۔
سلطان ہندا پارے..... بلکہ چاکر نا ہم
ہیٹ کرین زی آ۔ای پاریٹ دا گپ آتیا کنا کاٹم تمنگ
اف پیہہ غان سوج کریٹ دا پین نا
سوب.....؟
4 میکوپنہ غا برجاء

بڑ زمش نابا تیک

.....3 میکوپنہ خان برجا

داین ارے کہ استارا سینا سوب آن ای تیتھ تینے آتھاٹ پھو راسہ استارا سے سُبب انا تا مور آرو شانی اٹ ختنگک ہمو ناسوب آن ایہن ہم کنا استارا تا سہ سیالی اس ارے اوفا ہم عمر گیشتر ۷۔

سلطان..... داہیت آتے الے ننے داکان پشمن متنگ ناکسہ پا؟

پھور..... دا ہر توم آسکرک ۷، اسٹ مروک آدر، وایلو تڈوک آدر..... نا منشا تڈوک آنا شروت مروک آنا ہم شروت ۷۔

سلطان شروت و انت اسے کن کسرا سے آکانہ پین.....

پھور..... کاش کہ دُن مروس۔ خیر شروت دادے کہ مروک آہراڑے نم ہنگ خوارے اوڑے نم بھاز پدائی اُرے نما سال آک بھاز مونی ہنانو و تڈوک آئی نم بھاز مونی اُرے اوڑے وخت بھاز پدے۔

سلطان..... مزغ ۷ ننا ہر سپہ مہالو آن کلوگک اُن دا تو قک آتے خنہ نہ تو کسرا اس کا نہ تون۔

پھور تا کوا اس خلک..... سم اف نم تون دانا خلیتنگ کاریم تفک نے ایہن ہم کنے فرق تمپک داڑان سم مروس ہم۔

ای سلطان ۷ پاریت چپ کر کاریم ۷ خراب کہہ بلکہ کسرا س لے ننے..... سلطان ہم ترندس نی ہم دانا داستان تیتھ ہنہ انت گوکی والا ہیبت یک کنے تو گوک اس لگک۔

فیروز..... بس نی چٹ چپ کرک..... ای اسیکا دا جیرانگا ۷ پبہ متنگ خواہسہ کہ دا انت بلا اسے تینا عمر ۷ استارتون گوندک..... بابا داپانے نا عمر آخس ۷ دانا ہیبت آتے یلہ کرک۔

پھور..... تولسا پارے..... دُن یات اف کنے ولے ہر اتم کنا پڑہ غاتا اولی تار جیہن مس ہمو وخت آکے حوال ملا کہ داکان انگریز وڑانا نسل اس تدینے، بولان آن۔

ای حیران مٹ کہ داکان انگریز آتے تدیگ ۷ اٹ سد آسال آک تدینو انت پانگک ۷ ای پاریت اخہ انگریز نا

گپ کنگک اُس؟

پھور..... ہزار آتا کچ مروک پارہ جنگ جھیرہ والا گپ آک ۷، اوفا ہمو وخت کس خیر داسہ او تڈوک آدرانا شمسو۔

ای واپاریت..... دا تڈوک آدرانا حوال ۷ عتولیس خاص۔

پھور تینا لٹ ۷ اسہ در اسے نا کڈ آ مریلیے پارے دا درنا پین ۷ دانا شروت ۷ گڑاس۔

ای پاریت انت شروت..... دا کسرا نا ہنوک آنا آخرات اسہ استخوانی پورو مریرہ۔

ای پاریت واہ دا ہم جوان ۷ گپ اس مس.....

پھور..... ولے اودے کہی دور تینا تڈوئی مریک۔

سلطان..... ننے توجہ بابا جان نی ننے ننا حقی آکسرا نا پادوک آدرانا ن کن بیچ اس اف۔

پھور..... اے نما کسہ ولے ننے اوکان پدی بروئی تمک، ننتے کن نے دا غارانا رازانا خبر مسنے نم داڑے پدی بتویرے، دے انا دے اس نم تون بھاز بد مریک انا زموارتیت مریرے۔

سلطان..... بس سہی اُس ننا کسرا دا راست دووالا ۷۔

پھور آن ہمو دے..... ہندن پین کس ۷ پاریرے اوڑا ہم دا پسی فرض مس چاس، نہ تو اونا ہم بدیک بنا کرور..... اللہ کمک نما۔

ای ہمو وخت آ سلطان ۷ مدان مدان پاریت دا جن اس تواف.....؟

سلطان بنگ بٹو ولے او بنگ پارے..... جن اس مروست تونے ہے وخت کنگک ہنداڑے بشخندہ اس کرے۔

سلطان کنا دواٹ ہلک پارے کان کہ دا گوک تون نی ہم گوک مروس۔

داس اوکان ننا واپسی نا کسہ ہر اتم نن اودر آن پشمن مسن ہر ادے پھور

”مروک آدر“ پاریکہ، تون بولان آن پشمن مسن اولی حیرانی کنے ہنداڑے ہرنے۔

چاکر..... بولان نن ہراڑے جتا مسن اوکان بولان بھاز مرنس۔ نم اسہ غار اسے آن بولان آہرے دا امر.....

سلطان سہی پانگک ۷ فیروز۔ ہندن کہ فیروز پارے کہ ای پیرہ ناگپ آتینان

ترندسٹ ولے ہر اتم نن بولان آن

شیردل جانی ۷ خنان ہرانا فیروز گپ ۷ کرے اونا ہیبت آتے بنگن تونے باور بس نن جانی کہی سال آتے اس نن اٹ ہمو غار اٹ تیر کرین ہمو پیرہ پھورانا

کہ اس توارے ہندن داس نن نے حوال کرین کہ ایلو ”تڈوک آدرانا کسہ انت ۷ اونا ایہون انت اس مرو ۷۔

ہندا گپ آک کسرا کہ اوک سنگر آس مر۔ ہراڑے منہ دکان کس۔ بازار اس توادوڑا نانا ولے تینا کچ اٹ کچ کس،

چاکر فیروز ۷ پارے نی و مہران ہمو تینا شیردل ننا حوال ۷ کسکس آن ای و سلطان سلوک اُن۔

فیروز مہران دم اس کڈ اسے آہنا تودم اسے آن گڈ پدی بئر سلطان سوج

کرے انت گپ اسے دُن زو بئرے۔

فیروز..... گپ مس۔ چاکر..... دُن زو و امر؟

فیروز اسٹ اس خنات پاریت دا کنا مار ۷ مامانا تے ایکڈنٹ مسنے حوال کروئی ۷ کس اسے گاڈی کن موبائل اس ارے ننے؟ تو اسٹس موبائل ۷ تینا۔

چاکر..... نی ہم کمال کیسہ دا دروغ نا انت ضرورت۔

فیروز..... دا دوراٹ راست آکس باور کپک درغ نامون بڑ زوروشن ۷۔ سلطان..... جوان پنت تنگک اس دا مہران ۷ دروغ نا۔

فیروز..... بابا پین چارہ اف راست اکن ہم دروغ نا کو پے غاسلوئی مریک۔

سلطان..... خیر حوال ایت کہ شیردل انت پارے؟

فیروز..... کس پاسے اوکنا کال انا انتظاری کس کہ کنا توار ۷ بنگ تون

پارے ہراڑے اریرے ہموڑے سی منت اٹ سر مسٹ ہراٹگے پارے دیوہ ننے حاضر۔

سلطان..... اڑیک کہ سائیں نا بندرغ آتیا بخامرو ۷۔

فیروز..... نہ کنے داؤن لکپک۔ گڑا ونے آ امر سر مریک فون اس ننے اف؟

فیروز..... نن ٹرک والا ہر کسرا آن واقف اُن ہمو مڑوک ہندا جاگہ ناس کس

اودے ہندا مسیت ناپین ۷ چڑائی آن شیف انا سنگر نا بازار نا پارے شیردل ہم

آن کرے۔

ہندا گپ آتیی وخت ۷ ہموڑے دکان ایہنا تڑہ غا تیر کریر وخت اتون اواراوار

اسہ کار گاڈی ایہنا دمزنس تدمے دم اس مونی تدیگ آن پد پدی بس، ہران شیردل ۷، واونا بھلا پڑہ غاک و پین اس

تو لوک کس اتون تے۔ فیروز بش مس حوال کن تو شیردل ہم

دڑنگا۔ فیروز شیردل ۷ پارے دادیرا سے واٹد کرینس تے؟ شیردل..... دا کنا کا کا نامار ۷ دا اونا

گاڈی ۷ ای بھلا ٹرک ۷ ہراکان دُن زو سرکنگ کرید۔

فیروز..... چلو سہی ۷ بھازی تو اریک ولے ننے واپسی آتکلیف مقف نن نے

آن موکل کیسہ مونی۔ شیردل..... تکلیف دادے مقف ای تو

نم تون بنگک اُٹ۔ فیروز..... او امر خیر وا نن نے مگہ پارین۔

شیردل..... نم پاریتین تون کہ آگہ حوال تسن تے تو اودے بروئی مریک نہ تو

ای حوال ہم ہلنگ خواہ نم تون بنگک کن ہم راضی اُٹ۔

فیروز کان ایڑے گپ کر سلطان تون مقابل کسرا پارے..... جانی انت

پانگک ۷ ای ہم نم تون بریوہ۔ سلطان..... دایلو داسہ دادے امر کین

دا پا جانی انت وجہ تے؟ شیردل جانی سلام شاغا پارے..... ای

ننے موکل آن پد بھاز سوج خلگت کہ انت کہ اسے کہ دا فتا وڑا نن ہندن لگا

کہ دا فتنے خراف کہ انت مسنے اخہ سال مسنے واقفون انت کہ اسے کہ دادے

پانگک آن پد ہمو دے تدمروئی مریک اتون تا ایلو دا انت سفر کن کارہ مونی۔

ہندن پین خیال ای سوچاٹ آگہ اُستاد فیروز کنے حوال کرے تو ہموکان ای اوفا

ہمراہ ریوہ۔ فیروز..... ہلہ ٹرک ۷ امر کیسہ اُراے؟ شیردل جانی..... ہلہ کا کا چٹاک اریر

اوک ٹرک و اُرا نا زوروار ۷۔ چاکر..... ننے تیتھ خراف کہ ننے اٹ

دے لگے اٹ سال لگے اسہ ساہت انا ہم خراف ہندن واپس بنگک نا ہم پک

اک۔ شیردل جانی..... بس کنے بروئی ۷، زندجُ

ٹرک ناسیٹ انا شمس، داسہ چٹ دُنیاء

براہوئی شاعری ناسفر

.....8 میکوپنہ خان برجا

خلیفہ گل محمد نوشکوی کڑد او گشاد۔

راہشون ادبی دیوان بلوچستان

سنی، لیاقت (2015ء) براہوئی

شاعری۔ راہ شون ادبی دیوان

بلوچستان

شاہوانی عبدالحمید (1995ء) براہوئی

زبان و ادب) شال گروپ آف پہلی

کیشنز

صابر عبدالرزاق (جون 2003ء) سہ

ماہی دے نک۔ براہوئی ادبی سوسائٹی

کونڈ۔

صابر عبدالرزاق، (2002ء)

”چارباغ“ براہوئی ادبی سوسائٹی، کونڈ

عزیز آبادی حمید (2018ء) براہوئی

بلوچی زبان ۷ کنا۔ راہشون ادبی

دیوان (رجسٹرڈ) بلوچستان

عتمخوار، حاجی محمد حسن (1996ء)

طوبے نا سینا۔ براہوئی اکیڈمی کونڈ

قمبرانی، نادر (1992ء)۔ شترہ و

گروک۔ براہوئی ادبی سوسائٹی کونڈ

کرد، عبدالرحمن (1996ء)، شف

گروک۔ براہوئی اکیڈمی کونڈ

گل، خدا سید (1993) براہوئی

زبان و ادب۔ قلات پبلیشرز کونڈ

لاکھوریانی عبدالحق ”سخن حق“

(جولائی 2002ء) براہوئی اکیڈمی

(رجسٹرڈ) پاکستان کونڈ

لاگو، نبی داد رئیس (2015ء)

گلدستہ۔ براہوئی اکیڈمی کونڈ

لہزی عبدالباری (2015ء) مکتبہ

درخانی (ڈھاڈر) کی علمی و دینی

خدمات کا جائزہ۔ براہوئی اکیڈمی کونڈ

مراد، افضل (2006ء) نادر قمبرانی فن

سوسائٹی، کونڈ

بیدار، عبدالقیوم (1983ء) عبدالحمید

چوتوئی شخصیت و شاعری۔ براہوئی ادبی

ادب ایک جائزہ۔ براہوئی ادبی

سوسائٹی، کونڈ

سنی ڈاکٹر لیاقت (دسمبر 2015ء)

۷ ہندا پاروئی ۷ ننے کہ بولان آن مونی

سلطان..... ہندا بلوچ قوم انا ضد ۷ امر

کین آگہ دا ضد مفروس نو دا قوم چندی

شیردل..... ایہن سفر انت انا مرو ۷

مونی؟

کل گاڈی کن سر بلکہ پیرہ فیروز پارے

تے..... کتیک نے دا بھلا پڑہ غاتون

تینا..... سفرارے کہ ”تڈوک آدر“ انا

ہیبت کروئی اف دا بابت۔ دانا کا کا نامار

مرو ۷۔

کتابیات

اختر جاوید (2007ء) ”براہوئی ادب

میں مطالعے“ براہوئی اکیڈمی کونڈ

براہوئی، عبدالرحمن (1986ء) قدیم

براہوئی شعراء۔ براہوئی اکادمی زرغون

روڈ کونڈ

براہوئی، ڈاکٹر عبدالرحمن (2014ء)

براہوئی زبان و ادب کی

مختصر تاریخ۔ براہوئی اکیڈمی کونڈ

پاکستان

پنگٹی، عزیز محمد (1996ء) بلوچی

مزاحمتی شاعری۔ قاسم بک ڈپو

آرچر روڈ کونڈ

بیدار، عبدالقیوم (1983ء) عبدالحمید

چوتوئی شخصیت و شاعری۔ براہوئی ادبی

سوسائٹی، کونڈ

بیدار، عبدالقیوم (1986ء) براہوئی

ادب ایک جائزہ۔ براہوئی ادبی

سوسائٹی، کونڈ

سنی ڈاکٹر لیاقت (دسمبر 2015ء)

۷ ہندا پاروئی ۷ ننے کہ بولان آن مونی

سلطان..... ہندا بلوچ قوم انا ضد ۷ امر

کین آگہ دا ضد مفروس نو دا قوم چندی

شیردل..... ایہن سفر انت انا مرو ۷

مونی؟

کل گاڈی کن سر بلکہ پیرہ فیروز پارے

تے..... کتیک نے دا بھلا پڑہ غاتون

تینا..... سفرارے کہ ”تڈوک آدر“ انا

ہیبت کروئی اف دا بابت۔ دانا کا کا نامار

مرو ۷۔

سیل و چکر

زیبا غامکران

(4)

..... انجینئر جمیل احمد کرد

ٹوچھی مریرہ۔ وخت اس کہ ہندیا چنگور
ضلع ناگڑاس علاقہ دن ۵۰۰ مے ارے کہ ہرا
بانی ناسوب آن باسنی ٹی چھٹی مریرہ۔
مطلب دا کہ ہندن ۵ ضلع بلوچستان اٹی
ارے ہراڑے ہڑتوم آ موسم آ تینی
اسکول و کالج آک چھٹی کیرہ۔۔
ہراکراٹن تربت آ پتنگ اٹی کسن دا
چھے بھاز بدلی تون کرن آ تیان کاریم
اٹ بروک آ کسر۔ ہرا مہست زمانہ ٹی
زیات پتزی آ علاقہ و سوردریاب

نظامی ناکورس آک کرنگرہ و طالب آ تا
اسرہ بھلو گنشت اس داڑے خوانگ اٹی
ع۔ ”مرکز الاسلامی“ ٹی چاکنگ آ ن پد

دکانداری مریک۔ دکاندار آ تا ہم مخلوق
تون وڑسکتی ناع۔ داچ آ اندارہ غانے
ہنگ یا سیل کنگ آ ن پد شارانا ہمو شخ
انا پارہ غانہان ہراڑے دفتر، ہسپتال و
کلینک آک ۵۔ نن دا شخ ۵ جوان
ہران کہ الخدمت نا اسرہ شرحالی نا
پروجیکٹ اس شارانا ہندیا شخ اٹی مخلوق نا
گرج انارداٹ بنا کنگے۔ بھاز گوی
کنگ آ ن پد ہرا گڑا ۵ ن پدہ من اودا
کس کہ چنگور شار اٹی جان سلامتی نا
آسراتیک بھاز کم یا است جم کروک
انس۔ دا جاگہ نا بندغ آ تا ارا شخ ۵۔
چنگور نا ہمو بندغ آک کہ ہزار ۵
اوک تینا دارو درمان کن کراچی آ
کارہ۔ ہرا نیز گار آک ۵ اوک تو ارا
غان پیش تمنگ کپہ وخت اس کہ بھاز
کم بندغ ہندن ۵ ارے کہ دا جاگہ نا
جئی آ ہسپتال آ تینا دارو درمان کن
برور۔ داچ آ حالیت آ تیان بیدس نن
چنگور شار اٹی لیبارٹری تا ہم چاچ و
دورہ ۵ کرین ہرا کہ است ۵ ہسون
کنگ ناسوب کسر۔ ہندا سوب آن
ای اوپہ مسٹ کہ داڑے جان سلامتی
نارداٹ اسرہ منصوبہ اس بنا کنگے تو مخلوق
نا بھاز فائدہ مرو۔

و اوک مخلوق ۵ سلفسا اوغبیان اوقنا
شناختی کارڈ ۵ ہرہ۔
چنگور آن تربت سڑک نا بھاز آ جاگہ
غانیا ہڑتوم آ پارہ غا چنگو بھلو مش ۵۔
آبادی ناچ ۵ ڈرک اس اف۔ ول دل آ
سڑک ۵ ہرا وخت اس نما گاڈی شفی و
وخت اس تکہ فالگک دے اناروشانی
ٹی گڑاس ہوک بروک ۵ کس اناس اس
وختک، ولے داڑے نکان ناسفر اٹی کم
وودچ ۵ بندغ اس خنلک۔ داکراٹی
نیام کسر آ اسرہ بڑ ۵ جاگہ اسے، ہراڑے
سرمتنگ آ شیف انا علاقہ غانا اندارہ ۵
کنگ کنگ مریک۔ وداڑے بروک آتے
کن تولنگ نا جوان ۵ بست و بند
کنگانے۔ و ہرا چار پارہ غا تولنگ کن
بیچ آک تخوک ۵ وسنگ مرماٹ جوڑ

اسکان سرمتنگ کن واپاری مسخت کن
جوڑ کنگا سس۔ دن تو چنگور پتزی
علاقہ غانیا سدا کلومیٹر آ تا مری
آٹے ولے دا جاگہ نا مخلوق نا خوراک
اٹی مچی نا اسرہ تینا ہند و جاگہ اسے و
اوک مچی تون اوار برنج ہم گیرہ۔ نن
کل تازہ مچی کنگ آ ہیل کرین ولے
چ آ پتزی آ علاقہ و چنگور ضلع ٹی مچی
خدیت کنگ نا ہم رواج ارے۔

نئے آنبار حیران کرے کہ داخس زیبا و
گجین ۵ روایت اسے کہ زندانی ٹی مُست
آن اوقتون ملتس و ننے اوک نا
زبان نا، اوک نا موکل متنگ آ مونجا
مسر۔ اوقتا خویک آک سلنگ اٹی
الوس۔ ہندا ہمو گڑا کس کہ ہرا دے تینا
بندغ آتے نشان تنگ کن کراچی نا
جاگہ داڑے ہنگ نا فیصلہ ۵ کریت۔
تا کنگ اوک بلوچستان نا مخلوق نا مہر و
خلوص ۵ تینا خن حیث خوک آن خنر۔ دا
ہمو گڑا ک ۵ کہ بھاز آ جاگہ غانیا بیہ
اٹ ہم رینگیکہ۔ نن تینا دا گجین آ و
زبیدار آ روایت آتے زندہ نخوٹی ۵،
اصل اٹ ناکل آن بھلا میرات تو ہندا
روایت آک ۵۔

نن تبلیغی مرکز نا پارہ غارای مسن۔ کسر
اٹی مولانا مدنی صاحب اسرہ ارا تاریخی
جاگہ نا ذکر ۵ کرے، ہرا قبتی ”شاہو
قلند“ نا جاگہ و ”خدا آباد“ اوار کسر نن
دا جاگہ غانیا ہنگ کتون۔ اسرہ سوچ
اسے نا ورنی ٹی او پارے کہ چنگور اٹی
ایران آن بجلی بریک۔ داڑان بیدس
ڈیزل، ایل بی جی و کنگ نام وودچ آ
گڑا ک ہرا قبتی خنک بسوک آ کونٹی آ
گڑا، دال، خاس، و بیکری نا گڑا،
سابون، شیمپو و داڑان بیدس درزن
اسے نا کچ گڑا ک ایران آن داڑے
بریرہ۔ اوراست انگاہیت ہم ہندا دے
کہ اگہ ایران آن دا گڑا ک بتوسہ تو
بلوچستان نا حکومت کن دا گڑا تا فراوانی
اسرہ بھلو ویل اس مسکہ۔

راست انگاہیت دادے کہ بازن آ
مچی تاخوک آتے نم ون سلنگ کینہ،
ولے ای حیران کس کہ اوک داخس
شوق اٹ دافنے گیرہ۔ خیر چنگور نا بارو
اٹ داخس اندارہ و معلومداری تون اوار
نن تربت شار انا پارہ غارای کسن۔
چنگور آن تربت اسکان نا سفر کم وود
240 کلومیٹر ۵، کسرتے جوان جوڑ
کنگانے، بالکتر و ہوشاب آن مسرا کم
وود مسہ کلاک اٹی تربت آ سرمتنگ
مریک۔ داہیت نما معلومداری کن المی
کہ ۵ چنگور شار اٹی رہنگ انگ کن چ ۵
ہوٹل دے اس اف و چنگور آن تربت
ناسفر اٹی کسراٹی اسرہ ہوٹل اس ہم اف،
ہراڑے کہ بندغ چھے جٹ دم اس
سلے، و گڑاس گنے۔ منہ سال مُست
ہرا تم ای اولیکو وار تربت آ پتنگ کن دا
کسر آن گدرینگک تو جاگہ جاگہ غا دا
سڑک نا جوڑ کنگ نا وخت آ ڈغاری فوج
انا کارندہ غا ک سلوک کسر، ہرا ک
منگ کیک ضرور کس پامدار آ تارکھ کن
سلوک کسر۔ ولے ہرا تم ڈغاری فوج انا
جاگہ غا فرنیئر کور نا ورنک سلفنگا نو و
جاگہ جاگہ چاچک پوسٹ آک جوڑ ۵،

نن تبلیغی مرکز نا پارہ غارای مسن۔ کسر
اٹی مولانا مدنی صاحب اسرہ ارا تاریخی
جاگہ نا ذکر ۵ کرے، ہرا قبتی ”شاہو
قلند“ نا جاگہ و ”خدا آباد“ اوار کسر نن
دا جاگہ غانیا ہنگ کتون۔ اسرہ سوچ
اسے نا ورنی ٹی او پارے کہ چنگور اٹی
ایران آن بجلی بریک۔ داڑان بیدس
ڈیزل، ایل بی جی و کنگ نام وودچ آ
گڑا ک ہرا قبتی خنک بسوک آ کونٹی آ
گڑا، دال، خاس، و بیکری نا گڑا،
سابون، شیمپو و داڑان بیدس درزن
اسے نا کچ گڑا ک ایران آن داڑے
بریرہ۔ اوراست انگاہیت ہم ہندا دے
کہ اگہ ایران آن دا گڑا ک بتوسہ تو
بلوچستان نا حکومت کن دا گڑا تا فراوانی
اسرہ بھلو ویل اس مسکہ۔

ننا داہیت وگپ اٹی تبلیغی مرکز مسر۔
جمعہ نماز نا خطبہ متنگ اٹی کس۔ مفتی
آصف بلوچ خطبہ تنگ اٹی کس۔ نن ہم
مسیت اٹی جمعہ نماز ۵ خوانگ کن تہی
ہیبہان۔ بھلو کچ اسٹ مخلوق جمعہ نماز کن
مسیت اٹی کس۔ ای جمعہ ناہیرہ ارا فرض
خواناٹ و پیش تماٹ۔ نن بیدس
ہرے کنگ آن تربت شار کن پیش تموی
کس۔ ارا والا تیکن کلہو راہی کرین کہ
اوک ہم بریر۔ جٹ دم اسٹی اوک
ہم پیش نماز بسر۔ و نماز کن بروک آ
بندغ آ تا تینا آن پیش تمسا ک ۵ ”خدا
حافظ“ پارا تربت کن راہی مسن۔
ہراہیت ۵ دا جاگہ نا روایت آ تا بارو
اٹ داڑے پانچک خواوہ اودا کہ مخلوق نا
مہر و خیر خواہی تربت کن راہی منگ آ
ننے پانچک مفتی صاحب ناکل ارا والاتا

چنگور شار انا بارو اٹ ننے دا معلوم
مرے کہ داشار ۵ ”رخشان جمل“ ارا شخ
اٹی شیک۔ جمل انا اسرہ پارہ غا وڈبور،
گرمان، خدا آبادان و تسپ انا پن
اٹ بھلا وعتن آ خلق آک بریرہ و
ہندا کان کم وود 100 کلومیٹر مون آ
ایران نا و پاکستان نا سیم سر ”چیدگ“
بریک۔ وخت اس کہ جمل انا ارمیکو پارہ
غاسری کور، چنگان، عیسیٰ و سہیل قبلہ ٹی
پرون پن ناچکا بھلا خلق آک بریرہ۔
جمل انا دا شخ چنگور نا بھلا شار و بازار ۵
تینا ہر آ تینی بلکنے۔

ننا داہیت وگپ اٹی تبلیغی مرکز مسر۔
جمعہ نماز نا خطبہ متنگ اٹی کس۔ مفتی
آصف بلوچ خطبہ تنگ اٹی کس۔ نن ہم
مسیت اٹی جمعہ نماز ۵ خوانگ کن تہی
ہیبہان۔ بھلو کچ اسٹ مخلوق جمعہ نماز کن
مسیت اٹی کس۔ ای جمعہ ناہیرہ ارا فرض
خواناٹ و پیش تماٹ۔ نن بیدس
ہرے کنگ آن تربت شار کن پیش تموی
کس۔ ارا والا تیکن کلہو راہی کرین کہ
اوک ہم بریر۔ جٹ دم اسٹی اوک
ہم پیش نماز بسر۔ و نماز کن بروک آ
بندغ آ تا تینا آن پیش تمسا ک ۵ ”خدا
حافظ“ پارا تربت کن راہی مسن۔
ہراہیت ۵ دا جاگہ نا روایت آ تا بارو
اٹ داڑے پانچک خواوہ اودا کہ مخلوق نا
مہر و خیر خواہی تربت کن راہی منگ آ
ننے پانچک مفتی صاحب ناکل ارا والاتا

شارا نا دا بھلا شخ ۵ ہنگ آن پدن چنگور
قومی سڑک نا پارہ غا پیش تمان ہراڑے
ویرا سٹی مولانا نور محمد مدنی چندری ایکڑ
آ تینا اسرہ منصوبہ اسے نا بنا ۵ کرینے۔ اونا
پانگ ۵ کہ آجبت اٹی داڑے اسکول،
ڈپنٹری، مسیت و مدرسہ و مخلوق نا
آسراتی ناہال اس جوڑ کنگو ۵۔ دا وخت
آ تو اوڑے ہیرہ ارا کچہ ٹوٹی جوڑ کسر
ولے دا جاگہ نا بروک آ وخت انا
پروجیکٹ آ تا گمان آک بھاز سفا
خنکارہ۔ دا پروجیکٹ آ تا جاگہ ۵ ہنگ
آن پدن پدی ہرینگان و حافظ صنی اللہ
کن ”المرکز الاسلامی“ نا پن اٹ جوڑ
بھلا مدرسہ غاسن مسر سن دا اسرہ بھاز بھلو
جاگہ اسے آ جوڑ ۵۔ کمرہ غا ک مدرسہ
تون اوار کل بھاز زبیداری اٹ جوڑ
کسر۔ کنے پانچک داڑے حافظی و درس

چنگان اسرہ علاقہ اس متنگ تون اوار
اوار چنگور نا بازار ہم ارے۔ بیدس
بھلوہیت آن داڑے سدا دکا تک ۵،
ہرا کہ سفا بے وڑ جوڑ کروک ۵۔ متکن آ
چنگان بازار ۵ خنک گلی حیث جوڑ ۵۔
ہراٹی ہر وڑ انا دکان اریر۔ دا بازار
داخس ۵ خنک گلی حیث جوڑ ۵ کہ اسرہ
گاڈی اس ہم گدرینگک کیک۔
ولے داکان بیدس دا بازار اٹی عجب ۵
زیبائی اس ارے۔ اسل لس وڑ انا

ننا داہیت وگپ اٹی تبلیغی مرکز مسر۔
جمعہ نماز نا خطبہ متنگ اٹی کس۔ مفتی
آصف بلوچ خطبہ تنگ اٹی کس۔ نن ہم
مسیت اٹی جمعہ نماز ۵ خوانگ کن تہی
ہیبہان۔ بھلو کچ اسٹ مخلوق جمعہ نماز کن
مسیت اٹی کس۔ ای جمعہ ناہیرہ ارا فرض
خواناٹ و پیش تماٹ۔ نن بیدس
ہرے کنگ آن تربت شار کن پیش تموی
کس۔ ارا والا تیکن کلہو راہی کرین کہ
اوک ہم بریر۔ جٹ دم اسٹی اوک
ہم پیش نماز بسر۔ و نماز کن بروک آ
بندغ آ تا تینا آن پیش تمسا ک ۵ ”خدا
حافظ“ پارا تربت کن راہی مسن۔
ہراہیت ۵ دا جاگہ نا روایت آ تا بارو
اٹ داڑے پانچک خواوہ اودا کہ مخلوق نا
مہر و خیر خواہی تربت کن راہی منگ آ
ننے پانچک مفتی صاحب ناکل ارا والاتا

ننا داہیت وگپ اٹی تبلیغی مرکز مسر۔
جمعہ نماز نا خطبہ متنگ اٹی کس۔ مفتی
آصف بلوچ خطبہ تنگ اٹی کس۔ نن ہم
مسیت اٹی جمعہ نماز ۵ خوانگ کن تہی
ہیبہان۔ بھلو کچ اسٹ مخلوق جمعہ نماز کن
مسیت اٹی کس۔ ای جمعہ ناہیرہ ارا فرض
خواناٹ و پیش تماٹ۔ نن بیدس
ہرے کنگ آن تربت شار کن پیش تموی
کس۔ ارا والا تیکن کلہو راہی کرین کہ
اوک ہم بریر۔ جٹ دم اسٹی اوک
ہم پیش نماز بسر۔ و نماز کن بروک آ
بندغ آ تا تینا آن پیش تمسا ک ۵ ”خدا
حافظ“ پارا تربت کن راہی مسن۔
ہراہیت ۵ دا جاگہ نا روایت آ تا بارو
اٹ داڑے پانچک خواوہ اودا کہ مخلوق نا
مہر و خیر خواہی تربت کن راہی منگ آ
ننے پانچک مفتی صاحب ناکل ارا والاتا

چنگان اسرہ علاقہ اس متنگ تون اوار
اوار چنگور نا بازار ہم ارے۔ بیدس
بھلوہیت آن داڑے سدا دکا تک ۵،
ہرا کہ سفا بے وڑ جوڑ کروک ۵۔ متکن آ
چنگان بازار ۵ خنک گلی حیث جوڑ ۵۔
ہراٹی ہر وڑ انا دکان اریر۔ دا بازار
داخس ۵ خنک گلی حیث جوڑ ۵ کہ اسرہ
گاڈی اس ہم گدرینگک کیک۔
ولے داکان بیدس دا بازار اٹی عجب ۵
زیبائی اس ارے۔ اسل لس وڑ انا

ننا داہیت وگپ اٹی تبلیغی مرکز مسر۔
جمعہ نماز نا خطبہ متنگ اٹی کس۔ مفتی
آصف بلوچ خطبہ تنگ اٹی کس۔ نن ہم
مسیت اٹی جمعہ نماز ۵ خوانگ کن تہی
ہیبہان۔ بھلو کچ اسٹ مخلوق جمعہ نماز کن
مسیت اٹی کس۔ ای جمعہ ناہیرہ ارا فرض
خواناٹ و پیش تماٹ۔ نن بیدس
ہرے کنگ آن تربت شار کن پیش تموی
کس۔ ارا والا تیکن کلہو راہی کرین کہ
اوک ہم بریر۔ جٹ دم اسٹی اوک
ہم پیش نماز بسر۔ و نماز کن بروک آ
بندغ آ تا تینا آن پیش تمسا ک ۵ ”خدا
حافظ“ پارا تربت کن راہی مسن۔
ہراہیت ۵ دا جاگہ نا روایت آ تا بارو
اٹ داڑے پانچک خواوہ اودا کہ مخلوق نا
مہر و خیر خواہی تربت کن راہی منگ آ
ننے پانچک مفتی صاحب ناکل ارا والاتا

ننا داہیت وگپ اٹی تبلیغی مرکز مسر۔
جمعہ نماز نا خطبہ متنگ اٹی کس۔ مفتی
آصف بلوچ خطبہ تنگ اٹی کس۔ نن ہم
مسیت اٹی جمعہ نماز ۵ خوانگ کن تہی
ہیبہان۔ بھلو کچ اسٹ مخلوق جمعہ نماز کن
مسیت اٹی کس۔ ای جمعہ ناہیرہ ارا فرض
خواناٹ و پیش تماٹ۔ نن بیدس
ہرے کنگ آن تربت شار کن پیش تموی
کس۔ ارا والا تیکن کلہو راہی کرین کہ
اوک ہم بریر۔ جٹ دم اسٹی اوک
ہم پیش نماز بسر۔ و نماز کن بروک آ
بندغ آ تا تینا آن پیش تمسا ک ۵ ”خدا
حافظ“ پارا تربت کن راہی مسن۔
ہراہیت ۵ دا جاگہ نا روایت آ تا بارو
اٹ داڑے پانچک خواوہ اودا کہ مخلوق نا
مہر و خیر خواہی تربت کن راہی منگ آ
ننے پانچک مفتی صاحب ناکل ارا والاتا

چنگان اسرہ علاقہ اس متنگ تون اوار
اوار چنگور نا بازار ہم ارے۔ بیدس
بھلوہیت آن داڑے سدا دکا تک ۵،
ہرا کہ سفا بے وڑ جوڑ کروک ۵۔ متکن آ
چنگان بازار ۵ خنک گلی حیث جوڑ ۵۔
ہراٹی ہر وڑ انا دکان اریر۔ دا بازار
داخس ۵ خنک گلی حیث جوڑ ۵ کہ اسرہ
گاڈی اس ہم گدرینگک کیک۔
ولے داکان بیدس دا بازار اٹی عجب ۵
زیبائی اس ارے۔ اسل لس وڑ انا

ننا داہیت وگپ اٹی تبلیغی مرکز مسر۔
جمعہ نماز نا خطبہ متنگ اٹی کس۔ مفتی
آصف بلوچ خطبہ تنگ اٹی کس۔ نن ہم
مسیت اٹی جمعہ نماز ۵ خوانگ کن تہی
ہیبہان۔ بھلو کچ اسٹ مخلوق جمعہ نماز کن
مسیت اٹی کس۔ ای جمعہ ناہیرہ ارا فرض
خواناٹ و پیش تماٹ۔ نن بیدس
ہرے کنگ آن تربت شار کن پیش تموی
کس۔ ارا والا تیکن کلہو راہی کرین کہ
اوک ہم بریر۔ جٹ دم اسٹی اوک
ہم پیش نماز بسر۔ و نماز کن بروک آ
بندغ آ تا تینا آن پیش تمسا ک ۵ ”خدا
حافظ“ پارا تربت کن راہی مسن۔
ہراہیت ۵ دا جاگہ نا روایت آ تا بارو
اٹ داڑے پانچک خواوہ اودا کہ مخلوق نا
مہر و خیر خواہی تربت کن راہی منگ آ
ننے پانچک مفتی صاحب ناکل ارا والاتا

ننا داہیت وگپ اٹی تبلیغی مرکز مسر۔
جمعہ نماز نا خطبہ متنگ اٹی کس۔ مفتی
آصف بلوچ خطبہ تنگ اٹی کس۔ نن ہم
مسیت اٹی جمعہ نماز ۵ خوانگ کن تہی
ہیبہان۔ بھلو کچ اسٹ مخلوق جمعہ نماز کن
مسیت اٹی کس۔ ای جمعہ ناہیرہ ارا فرض
خواناٹ و پیش تماٹ۔ نن بیدس
ہرے کنگ آن تربت شار کن پیش تموی
کس۔ ارا والا تیکن کلہو راہی کرین کہ
اوک ہم بریر۔ جٹ دم اسٹی اوک
ہم پیش نماز بسر۔ و نماز کن بروک آ
بندغ آ تا تینا آن پیش تمسا ک ۵ ”خدا
حافظ“ پارا تربت کن راہی مسن۔
ہراہیت ۵ دا جاگہ نا روایت آ تا بارو
اٹ داڑے پانچک خواوہ اودا کہ مخلوق نا
مہر و خیر خواہی تربت کن راہی منگ آ
ننے پانچک مفتی صاحب ناکل ارا والاتا

چنگان اسرہ علاقہ اس متنگ تون اوار
اوار چنگور نا بازار ہم ارے۔ بیدس
بھلوہیت آن داڑے سدا دکا تک ۵،
ہرا کہ سفا بے وڑ جوڑ کروک ۵۔ متکن آ
چنگان بازار ۵ خنک گلی حیث جوڑ ۵۔
ہراٹی ہر وڑ انا دکان اریر۔ دا بازار
داخس ۵ خنک گلی حیث جوڑ ۵ کہ اسرہ
گاڈی اس ہم گدرینگک کیک۔
ولے داکان بیدس دا بازار اٹی عجب ۵
زیبائی اس ارے۔ اسل لس وڑ انا

ننا داہیت وگپ اٹی تبلیغی مرکز مسر۔
جمعہ نماز نا خطبہ متنگ اٹی کس۔ مفتی
آصف بلوچ خطبہ تنگ اٹی کس۔ نن ہم
مسیت اٹی جمعہ نماز ۵ خوانگ کن تہی
ہیبہان۔ بھلو کچ اسٹ مخلوق جمعہ نماز کن
مسیت اٹی کس۔ ای جمعہ ناہیرہ ارا فرض
خواناٹ و پیش تماٹ۔ نن بیدس
ہرے کنگ آن تربت شار کن پیش تموی
کس۔ ارا والا تیکن کلہو راہی کرین کہ
اوک ہم بریر۔ جٹ دم اسٹی اوک
ہم پیش نماز بسر۔ و نماز کن بروک آ
بندغ آ تا تینا آن پیش تمسا ک ۵ ”خدا
حافظ“ پارا تربت کن راہی مسن۔
ہراہیت ۵ دا جاگہ نا روایت آ تا بارو
اٹ داڑے پانچک خواوہ اودا کہ مخلوق نا
مہر و خیر خواہی تربت کن راہی منگ آ
ننے پانچک مفتی صاحب ناکل ارا والاتا

ننا داہیت وگپ اٹی تبلیغی مرکز مسر۔
جمعہ نماز نا خطبہ متنگ اٹی کس۔ مفتی
آصف بلوچ خطبہ تنگ اٹی کس۔ نن ہم
مسیت اٹی جمعہ نماز ۵ خوانگ کن تہی
ہیبہان۔ بھلو کچ اسٹ مخلوق جمعہ نماز کن
مسیت اٹی کس۔ ای جمعہ ناہیرہ ارا فرض
خواناٹ و پیش تماٹ۔ نن بیدس
ہرے کنگ آن تربت شار کن پیش تموی
کس۔ ارا والا تیکن کلہو راہی کرین کہ
اوک ہم بریر۔ جٹ دم اسٹی اوک
ہم پیش نماز بسر۔ و نماز کن بروک آ
بندغ آ تا تینا آن پیش تمسا ک ۵ ”خدا
حافظ“ پارا تربت کن راہی مسن۔
ہراہیت ۵ دا جاگہ نا روایت آ تا بارو
اٹ داڑے پانچک خواوہ اودا کہ مخلوق نا
مہر و خیر خواہی تربت کن راہی منگ آ
ننے پانچک مفتی صاحب ناکل ارا والاتا

چنگان اسرہ علاقہ اس متنگ تون اوار
اوار چنگور نا بازار ہم ارے۔ بیدس
بھلوہیت آن داڑے سدا دکا تک ۵،
ہرا کہ سفا بے وڑ جوڑ کروک ۵۔ متکن آ
چنگان بازار ۵ خنک گلی حیث جوڑ ۵۔
ہراٹی ہر وڑ انا دکان اریر۔ دا بازار
داخس ۵ خنک گلی حیث جوڑ ۵ کہ اسرہ
گاڈی اس ہم گدرینگک کیک۔
ولے داکان بیدس دا بازار اٹی عجب ۵
زیبائی اس ارے۔ اسل لس وڑ انا

ننا داہیت وگپ اٹی تبلیغی مرکز مسر۔
جمعہ نماز نا خطبہ متنگ اٹی کس۔ مفتی
آصف بلوچ خطبہ تنگ اٹی کس۔ نن ہم
مسیت اٹی جمعہ نماز ۵ خوانگ کن تہی
ہیبہان۔ بھلو کچ اسٹ مخلوق جمعہ نماز کن
مسیت اٹی کس۔ ای جمعہ ناہیرہ ارا فرض
خواناٹ و پیش تماٹ۔ نن بیدس
ہرے کنگ آن تربت شار کن پیش تموی
کس۔ ارا والا تیکن کلہو راہی کرین کہ
اوک ہم بریر۔ جٹ دم اسٹی اوک
ہم پیش نماز بسر۔ و نماز کن بروک آ
بندغ آ تا تینا آن پیش تمسا ک ۵ ”خدا
حافظ“ پارا تربت کن راہی مسن۔
ہراہیت ۵ دا جاگہ نا روایت آ تا بارو
اٹ داڑے پانچک خواوہ اودا کہ مخلوق نا
مہر و خیر خواہی تربت کن راہی منگ آ
ننے پانچک مفتی صاحب ناکل ارا والاتا

ننا داہیت وگپ اٹی تبلیغی مرکز مسر۔
جمعہ نماز نا خطبہ متنگ اٹی کس۔ مفتی
آصف بلوچ خطبہ تنگ اٹی کس۔ نن ہم
مسیت اٹی جمعہ نماز ۵ خوانگ کن تہی
ہیبہان۔ بھلو کچ اسٹ مخلوق جمعہ نماز کن
مسیت اٹی کس۔ ای جمعہ ناہیرہ ارا فرض
خواناٹ و پیش تماٹ۔ نن بیدس
ہرے کنگ آن تربت شار کن پیش تموی
کس۔ ارا والا تیکن کلہو راہی کرین کہ
اوک ہم بریر۔ جٹ دم اسٹی اوک
ہم پیش نماز بسر۔ و نماز کن بروک آ
بندغ آ تا تینا آن پیش تمسا ک ۵ ”خدا
حافظ“ پارا تربت کن راہی مسن۔
ہراہیت ۵ دا جاگہ نا روایت آ تا بارو
اٹ داڑے پانچک خواوہ اودا کہ مخلوق نا
مہر و خیر خواہی تربت کن راہی منگ آ
ننے پانچک مفتی صاحب ناکل ارا والاتا

پٹ و پول

مستونگ اٹی براہوئی دینی شاعری

سنے آ خدا تعالیٰ ناسرہ بھلوفضل و کرم اس داہم ارے کہ او سنے دین اسلام کون ء بے مٹ و گچین ء دین اس عطاء کرینے۔ اللہ تعالیٰ نافرمان ہم ہندن ء کہ کنا شوک آ اعلیٰ انگادین، دین اسلام ء۔

خدا تعالیٰ دنیا ن انسان آتے تینا گچین کر دک آ پیچیر آتہ مکمل اس اسلام ناسچا غا کسر آتے رماغانے۔ ہر اہتیا عمل کرسا انسان داد دنیا بلکہ بروک آبدی آزندائی ہم سرسہی دوئی کنگ یک۔ ہندن اللہ تعالیٰ ناگد کیونہی جناب سرور کونین احمد مصطفیٰ خاتم الانبیاء رحمۃ اللعالمین مچ آ

جہان آتا سردار دنیا ن انسان آتے جہالت آن روشائی و سرسہی نا کنڈ آ توار کرسا اللہ تعالیٰ ناسچا غا حکم آتوار کرسا قیمت اسکان بروک آ انسان آتے خدا تعالیٰ نافرمان برداری دنیا و آخرت اٹی سرسہی، انسان دوستی، عدل و انصاف، خیر خواہی، اہلم دوستی، و سچائی نا کلہو ء ترساج آ جہان آتا سرسہی کن قرآن پاک و تینا حدیث آتہ مکمل اس نسنے کل ء دین اسلام ناسچا کلہو آتے نسنے۔

دین اسلام تون محبت آقائے دو جہان نا بے مٹ آ حکم آتہ مملداری فی ناسرہ سہی ناراز ہم ڈوک ارے۔ ہندا رداث مسلمان شاعر آک دین اسلام ناسچائی ء بیان کنگ تون اور خواجہ حضور تون تینا محبت نادرشانی ء تینا نوشتہ کر دک آ نعت شریف آتہ تینا گچین وڑاٹ کرینو۔ خواجہ حضور پاک ناسچا اٹی خواجہ نبی پاک نا

ہر سال آن تحقیق، پٹ و پول و نت و دو ء جلسا جہان ناسش سد (600) صحافی تاگروپ (Institutional consortium of investigation journalist) نادرث ایک سد و ہودہ (117) ملک انازی آاسرہ تحقیق اسے آکاریم کنگ اٹی سترہ ا اودے اسرہ کاغذی ء دروشم اسے ٹی ایسر۔ دے اس 03 اکتوبر شام 9 بجے غا دا پیچر آک مچ آ دنیا نامیڈیا، اخبار و چینل آتہ تینا پیچر اور پیچر نا پین اسٹ شینک مسر۔ اسر رپورٹ اسے نادرث دا پیچر آک کروڑ آن زیات متنگ کیرہ انتے کہ اوفتے ٹی جہان نا کل سیاستدان، راہشون، صدر، وزیر و پین

دور آن بلیس ایو اسکان مچ آ دنیا نا شاعر خواجہ غا کچین و بے مٹ ء نعت نوشتہ کرینو۔ انتے کہ خدا تعالیٰ و اونا محبوب ناصفت آخس کہ کنگے ولدا ہم کم ء۔

دنیا نا ایلو ملک علاقہ شارتون اور ناسچا انا زہیل آ علاقہ مستونگ نا دھرتی ہم گچین و بے مٹ ء عالم دین، نعت گو، شاعر ادیب، دانشور، صوفی شاعر، صحافی، سیاستدان و دی کرینے۔ ہر اہتیا کڑد و لاگتی ء بیان کنگ کن اسرہ بھلو تفصیل اسے نا گرج مریک۔ ولے نن داڑے بیرہ تینا علاقہ مستونگ نا ہمو عالم دین شاعر ادیب آتا ذکر ء کینہ ہر اہتیا کہ خواجہ حضور پاک ناسچا اٹی نعت شریف نا کتاب نوشتہ کرینو۔

ننا علاقہ مستونگ نا اسرہ بے مٹ ء عالم دین شاعر ادیب دانشور اس ایماندار مولانا عبدالخالق ابا کی گدر یگانے، اونا نعت شریف نا کتاب ”اشرف الانبیاء“ براہوئی اکیڈمی کونڈ نا پارہ غان سن 2014 ء ٹی شینک مسر۔ نعت شریف نا کتاب یک سد و دہ (110) پنہ غا تالان ء۔ دا کتاب اٹی

ایماندار حضرت مولانا عبدالخالق ابا کی بھار گچین ء وڑ اسے ٹی نعتیہ شاعری کرینے۔ خواجہ حضور پاک ناسچا مبارک ء بیان کنگ تون اور اونا صحابہ

..... بہاول نسیم بنگلزی

غا تا بے مٹ کڑد ء درشان کرینے، و اوقا خواجہ حضور پاک تون عقیدت و محبت و تینا جان ء خواجہ نبی پاک گن فدا کنگ نا ہیبت آتے زیبائی اسٹ خانے۔ خلفائے راشدین نا دور حکومت ناعدل و انصاف، اسلام دوستی، انسان دوستی ناصفت آک ہم دا کتاب اسٹ بھار جوان پیش کنگ نو۔

نعتیہ شاعری نا کتاب ”اشرف الانبیاء“ ٹی نوشتہ مروک ء اسرہ نعت اس: خواجہ غا غلام آک ابوبکرؓ ملنگ در محمدؐ نا رفاقت نا تخنگ تاج مچ آ اونا صحابی تہیت صداقت نا نبیؐ نا بس دعا لگا نشانہ مچ خطا کتو

داکان بیدس مستونگ آن تعلقدار پنی آ شخصیت سادات قوم انا چشم و چراغ پنی آ نعتیہ شاعر ادیب سید علی محمد شاہ ہاشمی نا نوشتہ کر دک آ نعتیہ شاعری نامسہ کتاب مونی بسو، ہر اہتیا اویکو نعتیہ شاعری ”نعت انا سفر“ ارٹیکو ”خوشبو نا سفر“، ہندن مستونگ کتاب ”عشق انا سفر“ اور نعت اس:

محمد مصطفیٰ کہ آبرو ء کل جہان آتا کہ او نانت تا متنگ ء جن تاسرہ تاج والاتا خدا نا نور آن مچ شک اف کہ او نا نور بیدار ء زمین تینا جہا آسمان ہم اوڑ کن شیدار ء نناست آتے گرمی تون روح ء وجدائی ایک کمال او نا محبت نا مچو یک ء جن تہی ایک ہمیشہ ذکر اٹی او نا ناسچا آک نناست ء مسر زبان نا خیال آک کرے روشن ناسچا تے ”خوشبو نا سفر“ اٹی نوشتہ مروک آچ آ احمد

و نعت شریف آک سید علی محمد شاہ ہاشمی نا خدا تعالیٰ و نبی پاک تون محبت و عقیدت ناسرہ بے مٹ ء وڑ اس ہم پاش کیرہ۔ دا نوشتہ مروک آ احمد و نعت شریف آتا خواہنگ آن اسرہ مسلمان اسے نا یقین و ایمان تازہ متنگ تون اور ہم بندرغ ء دین اسلام تون محبت آن بیدس دین دوستی، خیر خواہی، و دین اسلام نا ہمین آ اصول آتہ ان چا ہنداری نا ہم بے مٹ ء سچ دو بریک۔ انتے کہ اسرہ مسلمان اسے نا ہڑتوم آ جہان تہی سرسہی ناراز ہم خدا تعالیٰ و محبوب خدا حضور پاک نا بے مثال آپاروک آ حکم آ تہی ء۔ (مراجہ)

مسنے۔ ہرا کہ 377 پنہ غا تالان ء، دا کتاب اٹی بھار گچین ء حمد و نعت، مناجات نوشتہ ارے۔ دا کتاب اٹی رب ذوالجلال ناصفت و قدرت آتے بیان کنگانے۔ ہندن اللہ تعالیٰ نا محبوب خواجہ حضور پاک نا ذات عالی نا صفت ہم زیات ہمینی اسٹ بیان کنگانے۔

”خوشبو نا سفر“ اٹی نوشتہ خدا تعالیٰ نا صفت اٹی بیان کر دک ء اسرہ حمد اس: انت بیان کیون صفت ء اے کریم آ ذوالجلال انت کنا توفیق و طاقت انت کنا وں و جمال ای ضعیف و ناتوان ای بھار حقیر و بے کمال نی قوی و نی علیم و بے مثال و با کمال

کہ س بیگار عمر گدر دار جہان اسٹ شاہ شجاعت نا گچین عثمان ذی النورین تخلص تے حیاتینا صفحہ اول نامیدان اسٹ سلوک انگا سخاوت نا تصوف علم و حکمت نا ملا باب ء علی حیدر ء۔

بصیرت صاف بشاش رموز اتن ولایت نا خزانہ زہد تقویٰ نا شہنشاہ کس اولین قرنی پیام اوڑا کہ امت کن محمد کس شفاعت نا مولانا ابا کی نا نعتیہ شاعری ٹی خوف خدا، پیچیر اسلام حضرت محمد تون محبت ہندن نبی پاک نا صحابہ غا تا دین اتون وفاداری و قربانی تنگ و ہڑتوم آ جہان تہی سرسہی ناصفت آتے بیان کنگ نا ہم اسرہ گچین ء جوزہ اس ختنگ، انتے کہ خدا تعالیٰ نا حکم آتہ تہی زند ء تیر کنگ تون اور خواجہ نبی پاک نا ہمین آپاروک آفرمان آتہ عمل اسٹ ناکل انا دا دنیا ہندن بروک آبدی آزندانا سرسہی نا راز ڈوک ء۔

نوشتانک

پینڈورا پیپر نا حال و حقیقت

عبدالعظیم خان، ایگزیکٹ نا سروک (ق) ناسروک چوہدری مونس الہی، پی

..... جعفر قمرانی

چندی عہدیدار آتا پینک ساڑی ء کہ او تینا پیسہ غاتے پچشن نا ملک اسٹ آف شور کمپنی تہی خلکو یانہ۔ پانامہ لیکس انا وڑ پینڈورا پیپر نا شینک متنگ آن چندی پاکستانی تا پینک ہم مون آبر ہر اہتے ٹی فوج انا مسکوہی بندرغ و ملازم آک، مسکوہی وزیر و سلاہکار تون اور اور پاکستان تحریک انصاف نا ہم چندی بندرغ آتا پینک مون آبرسو۔ ہر اہتے ٹی

ہفت سد اسکان ء۔ ہرا کہ پچشن نا ملک اسٹ تینا پیسہ و سرمایہ غاتے محفوظ ختنگ نا خاطر آن رادہ کرینو۔ وزیر اعظم عمران خان دا پیپر آتا ستا ء کرسا خوشی نادرشانی کرے کہ ملک اسٹ ساڑی دز و مچ آتے تحقیق کروں و سزا ایون۔ یات سلے کہ آف شور کمپنیک ہم کمپنیک ء ہر اہتہ بندرغ تینا پیسہ و جائیداد آتے نا حفاظت و ڈوکائی نا زموار مریرہ تا نکہ پیسہ غاتے نئے کس کشگ کے نئے کہ اوقا بارواٹ کس ء ساتے۔ جہان نا مچ راہشونک تینا پیسہ غاتے تینا ملک اسٹ ختنگ آنگیس انا سوب آن ڈریٹنگ پیسہ تا نکہ اوقا تہی لگو۔ یا تو اسرہ راہشون، وزیر اسرہ ملک انا پیسہ غاتے کنگ ہنا ہم تو آف شور کمپنیک اونا ہم پیسہ غاتے تین تون تخرہ تا نکہ او محفوظ مریرہ آف شور کمپنی تا مالک آک ہم پیسہ غاتے تین کن کاریم اسٹ اتسا اوقیان کاروبار کیر یا تین کن سرمایہ نا وڑاٹ اوفتے کاریم اسٹ اتیرہ۔ تین اسٹ داٹی اوقا ہم ہندن و لاچ اس مروک اوقا مسخت پورہ مرو۔

7 میکرو پنہ غا برجاء

براہوئی زبان نا شاعر ادیب آتابرج سلطان شاہوئی (برج جدی)

سلطان احمد شاہوئی ناودی دے ئی عدد
(5 جنوری 1962ء) "5" ء۔ دا عدد
ترندی اٹ حرکت کروک آ استار
"عطارد" کن کاریم اٹ بریک۔
نومرولوجی نا چاہوک آتارداٹ ودی
دے ئی عدد سفر، ادبی معاملہ غانا
نمائندگی ءیک۔ دا عدد والا ء پیسہ کنگ
نا وڈ جوان بریک۔ ہر فائدہ مند آ
کاروبار ائی معاہدہ نا رسک ہر فنگ
یک۔ تینا شخصیت نا ہر رداٹ خیال ء
تھک۔ ورنائی ئی تینا لائی و قابلیت نا

سلطان احمد شاہوئی ناودی دے (5
جنوری 1962ء) برج "جدی"
(Capricorn)، حاکم استار
"زحل" (Saturn)، تب "خاکی"
(مشی)، نشانی "گڈ" (مش نا
میش)۔ جی نا حرف آک "ج، گ،
ہندا تب انا ایلو برج آک "ثور، سنبلہ"
چپ تب برج آک "حمل، سرطان"،
اسہ وڈ انا برج آک "عقرب، قوس،
دلو، حوت"، بے کنڈ بلوک جانہدار برج
آک "جوزا، اسد"، منطقہ البروج "دہ
میکو"، ودی دے ئی عدد "5" ء و مرکب
عدد "50"، لائف پاتھ عدد "6"،
فطری گچین کاری "ڈہنی" ء۔

..... شاہین بارانزئی

لال نہرو، پنی آ سائنسدان ڈاکٹر
3+5+1+5+6+1+5+1
(27+23=50) عبدالقادر اس تا لائف پاتھ ہم "6"

مرکب عدد "50" ودی دے ئی عدد کس۔

"5" تون موافق ء۔ سلطان شاہوئی ناودی دے ئی عدد ایسہ ہم "5" ء۔

سلطان شاہوئی نا لائف پاتھ عدد "6" انگریزی حرف آتے اونا فطری اثر ائی

شاغندہ توکل آن زیات حرف آک اونا

ڈہنی اثر نا کیرغ آن بریرہ۔ دُن کہ ڈہنی

(5+1+1+9+6+2=24)

اثر نا حرف آک

دالائف پاتھ "استاد" نا عدد اسے۔ دانا

L,A,H,A,H,A,A

کلیدی لوز آک "تخلیق کار، زموار،

S,T,S,I

وجہانی اثر نا حرف U و جسمانی اثر نا

حرف W ء۔ کل آن زیات حرف آک

اونی اثر نا کیرغ آنو۔ ڈہنی اثر والا

اٹی نیام تنگ نا مرکب مرکی۔ چنکا

کاریم ات اتیک، چنچ ء وڈ ایٹ جذباتی

مرکی۔ فیصلہ کپک۔

☆☆☆☆☆

شاہ ولی اللہ محدث دہلوی، پنڈت جواہر

شاہدی ء پیش کنگ یک۔ دا عدد والا
جوان ء سرکاری افسر، جوان ء ادبی
کماش اس، جوان ء بیلز مین اس منگ
یک۔ علم الاعداد نا چاہندار آتارداٹ
داتینا ہزار آجوانی تیان پدہم ہرا وخت
کہ اسہ مننی عادت اس جاگہ کرے چ آ
دنیا پنت و نصحت کے ہم اودے سدھا
انگا کسر آ شغنگ کپک۔ ودی دے ئی
عدد "5" والا بندغ پنی آ بندغ آتینی
ذوالفقار علی بھٹو، اردو نا پنی آ شاعر حفیظ
جانندھری اسک ساڑی اوارے۔

سلطان شاہوئی مرکب عدد "50" ء۔

(Sultan Shahwani)

3+6+3+4+1+5=23--

کروک، کاروبار، تحقیق و تفتیش، تصنیف
و تالیف ائی ہم تینا مٹ تیت
ء۔ شاندار شخصیت نا مالک ء۔ اونا طب
سخت ء، چندی کیفیوژن آتینا چنگ
کن اونا طب ء پتہ منگ الی ء۔ دا
برج انا مالک تینا ہیبت انا کار ء پنگ
خواپک۔ قابل بھروسہ ء، اوتینا بھروسہ
کروک آتے فائدہ تنگ ائی خوش
مرکی۔ مخلوق نا تعریف کنگ آن اونا
ہمت و حوصلہ زیات مرکی۔ بھار جوان
ء وڈ ایٹ، محنت اٹ کاریم کنگ ء
اولیت ایٹک۔ ہر کاریم ائی جوان سوچ
(1970ء)، پروفسر جاوید اختر 15
جنوری (1964ء)، وچیر اصدف حسنی
17 جنوری (1978ء) اسک اوارے۔

آتون دوستی تھک و لے قابل اعتماد
دوستی ء پسندیک، مقصد کن تینا بے کج
سنجیدہ مرکی، مقصد ء دوئی کنگ کن
بھار احتیاط اٹ کاریم کروک مرکی۔
براہوئی نا ایلو برج "جدی" نا ادیب
شاعر آتے ئی افضل مراد (2
جنوری 1961ء)، عبدالصمد شاہین کیم
جنوری (1931ء)، حاجی عبداللطیف
بنگلوزئی کیم جنوری (1954ء)،
پروفیسر منظور بلوچ کیم جنوری
(1970ء)، نادر شاہوئی کیم جنوری
(1964ء)، پروفسر جاوید اختر 15
جنوری (1964ء) وچیر اصدف حسنی
17 جنوری (1978ء) اسک اوارے۔

فکلیات نا چاہندار آتارداٹ برج
"جدی" نا خواجہ سخت مزاج مرکی،
ظاہری نمود و نمائش آن مڑ، محنتی، ہر
کاریم ء تینا انا ہجکامی اٹ
سلطان احمد شاہوئی ناودی دے (5
جنوری 1962ء) برج "جدی"
(Capricorn)، حاکم استار
"زحل" (Saturn)، تب "خاکی"
(مشی)، نشانی "گڈ" (مش نا
میش)۔ جی نا حرف آک "ج، گ،
ہندا تب انا ایلو برج آک "ثور، سنبلہ"
چپ تب برج آک "حمل، سرطان"،
اسہ وڈ انا برج آک "عقرب، قوس،
دلو، حوت"، بے کنڈ بلوک جانہدار برج
آک "جوزا، اسد"، منطقہ البروج "دہ
میکو"، ودی دے ئی عدد "5" ء و مرکب
عدد "50"، لائف پاتھ عدد "6"،
فطری گچین کاری "ڈہنی" ء۔
برج (جدی) والا بندغ اصول پسندو
اصول آتا پابند مرکی۔ اصول آتیا سختی
اٹ عمل یک۔ ہر گڑا ء ایلوفا نشان
تنگ کن کنگ آن نفرت یک۔ اُست
خواہی، محنت اٹ کاریم کرسا تینا
کارکردگی ء نشان تنگ نا خواہندار
مرکی، تینا ڈہنی لائی اٹ ویل آتا
ایسری کن محنت کروک، ہر کاریم ء اونا
ترتیب اٹ مون آ دنگ و مناسب
وخت انازی آ اونا نتیجہ ء خواہک۔

زلالتی منگ ء۔ اوکان پداوڑا گولی چلیٹنگ ء۔ اونا

لمہ ء کسٹنگ ء۔ اونا خد اء پاوہ دانا تو ضرور پاوہ۔

(6) بے حیائی نا دا حالیت ء۔ لمہ مسٹر ء مارا ملنگ کن

دنگ ء۔ لمہ نامون آ اونا عزت تار تار منگ ء۔

لمہ خوش ء۔ دانا خد اء پاوہ ضرور پاوہ۔

(7) مار باوہ ء کنگ ء اودے اراغان کشتنگ ء دانا

خد اء پاوہ قسم ء ضرور پاوہ۔

(8) ماراں زبیر ء اراغان کشتنگ ء اودے کنگ

ء۔ دا ئی تینا غیرت ء نشان تنگ ء کہ داخس بہادر

اٹ پین نا اڑھ ء بے ارا کنگ ء۔ ہندا ئی تینا

بہادری ء نشان تنگ ء۔ دا ظلم انا خد اء پاوہ، او

ضرور پاوہ

(9) مسیت اٹ مٹا چندہ نا ہیبت ء کنگ ء انسانیت

نا ہیبت ء کنگ ء پیشن آلمہ تے روڈ آختنگ ء اونا

جغز نا مکر آتے کن چج ہیبت کنگ اف تیتے سہی

اوتے غلط پانگ ء دا اونا کم ظرفی ء۔ ای دانا ہم

خد اء پاوہ۔ ضرور پاوہ

آن..... ائی خد اء پاوہ

ظفر بلوچ

(1) نا جوڑاں بیڈا تھوک ء ہر دے بال کنگ ء او
مجبور ء بے وس ء وڈ آں ہوختنگ ء۔ ڈاکٹر ونرس
سیڈا سلوک ء، ای دانا خد اء پاوہ، ضرور پاوہ۔
(2) غریب نا چنا اس امیر اسے منت کنگ ء کہ بوٹ
پاش کر پیسہ ای اارغ کنگت و امیر اوڑا چرنگ ء
اودے بنگ ء۔ او دانا پاوہ خد اء ضرور پاوہ۔
(3) چنا اس لاپتہ ء لمہ روڈ آ تو لوک ء ہوختنگ ء
ہمسائے نا و نا غا مارون ٹو فانیو آ جشن کنگ ء وختنگ
ء اودے چچ پرت اف۔ خد اء پاوہ او ضرور پاوہ۔
(4) چک اسے نا پڈا اٹ چناک تے بھلن منگ ء
شکاری شکار ء تے کنگ ء پڈا پڈا لمہ ء خنگ ء خوش
منگ ء دا ظلم انا خد اء پاوہ او ضرور پاوہ۔
(5) چکو معصوم ء چنا سے 5 سال عمر ء تے اوڑتون

دا پیر و تحقیق آک پک کریر کہ بیرہ پاکستان آخا
کہ چچ آ جہان اٹ بد عنوانی، تینا ڈیہہ اتون
درو، اس تون لچی و بیرہ تینا ذات انا بارواٹ
سوچ خلنگ اینو نا سیاسی راہشون تاخو جوڑ مسنے
یا وقتا تربیت ہندن کنگانے کہ لچی فراڈ دروو
تینا ڈیہہ ء پد تنگ آن ہم کس ء فرق تمپ۔
تینن اٹ ہندن انگا حرکت آک اینو اس نا
است ء سیاست و سیاسی راہشون آتینا ہڑسانو
واونفے مجبور کرینو کہ سیاست ء غلط فکر، سیاست
ء دروغ نا پین اٹ تورا کیر و تینا چنگ بھلن ء
داڑان مرمگ ناخ لیتر۔ دا ئی چچ ء کنگ اس
اف کہ سفا، مخلص و بردبار انگا سیاست ملک
آتے روشنائی ئی دیک و اوقتا شوندراری نا سوب
جوڑ مرکی و لے داڑے تو سیاست نا پین آن
مخلوق بد دیک تو اننتے؟ دا ہم سوب آتینا اسہ
سوب اسے۔

اس مرے یامف و لے اخلاقی ء جرم اس ضرور
ارے۔ جرم اننتے کہ ہندا ملک آن پیسہ کنگتے
و لے ملک انا جی ڈی پی ٹی اونا ٹیکس و ایلو حساب
آک اوار مسفہ! تینا جندا نا ملک ء فائدہ تنگ
خواپسہ حالانکہ فائدہ تنگ نا وارخواہی ہم
ارے۔
یات سہلے کہ بیرہ پاکستان آخا کہ پورا دنیا غان
مخلوق نا پنگ دا پیر آتینی بسر ہر کہ کرپشن و
بد عنوانی نا پاش ء شاہدی ء۔ دنکہ برطانیہ نا مسکوئی
وزیر اعظم ٹونی بلیر و اونا زبیرہ آف شور کمپنی تا
کمک اٹ 3 لکھ 2 ہزار پونڈ چت کرسا لندن
ائی جائیداد بلکنو، روس انا صدر ولادی میر پوتن نا
پن ہم دا پیر آتینی ارے۔ و ہندن انڈیا نا
380 بندغ نا پین ہرانتے ئی کل آن بھار
چاہنوک آ بندغ انیل امبانی، کرکڑ چن ٹڈو لکر
ناپن نا ساڑی منگ ہم فریشائی نا سوب ء۔

پینڈ ورا پیر زنا حال

وحقیقت

..... 6 میکو پینہ غان برج
دن امر وقتا کاناوڈاٹ پیسہ تروک آتینے کہ کم
ٹیکس، نئے کہ انریٹریٹیکس و نئے کہ کیپیٹل کینز
ٹیکس لگک۔ ہندا ہمو سوب ء کہ ہر پیسہ والا
بندغ تینا پیسہ ء آف شور کمپنی تیتی تھک نا است
خواہی یک۔ کہ اوٹیکس انا و بال آن پجر۔ دا ہم
ارے کہ آف شور کمپنیک غیر کاناوڈی افس و نئے
کہ اوڑے پیسہ تھک جرم اسے و لے اوئی پیسہ
تھوک آ مخلوق تینا ہمو پیسہ غانا ٹیکس و ایلو کوٹی
تے چنگ کن پیشن دیک۔ و تینا ساڑی آ ملک
ء تینا ٹیکس آتینا فائدہ تنگ۔ گڑا اسہ جرم

بابو عبدالرحمن کرد:-

ہراڑے پروفیسر نادر قمبرانی نا ذکر
مریک تو ہموڑے بابو عبدالرحمن نا ذکر
ضرور مریک دا ہڑتوم آ شخصیت آک
بلوچستان نا سیاسی قومی تحریک نا شیخ
منگ تون او اور او اور بلوچستان نا قومی
ادب تون ہمگر گچ مسنو، دا ہڑتوم آ
شخصیت آک تینا ادبی و سیاسی زندانا بنا
ایوبی امریت دور آن کرینو۔ قومی یا
عوامی شاعر ناکل آن بھلا گشا دولاچی
دا مریک کہ او نا نوشت اٹ ہمو دورانا
حالیٹ آک بسٹ سفا پاش خٹگرہ۔
اگہ شاعر و ادیب تینا دورانا حالیٹ
آ تیان خن تے تر کرے یا تینے بے
چکارکنگ نا کوشت ء کرے تو ہمو شاعر
و ادیب قومی یا عوامی شاعر و ادیب اس
نچ ء وخت اس پانگپر، ہرا شاعر و
ادیب آک حق آن تینا خن تے تر
کر سا حالیٹ آ تیان چپ نوشتہ کرینو۔
اینو شاعر و ادیب آک تاریخ نا پنے
غایتی گم گار یا اسے قومی ء مجرم اسے نا
حیثیت اٹ یات کٹنگور، ولے بابو
عبدالرحمن کرد ہرا کہ جدید شاعری نا
مہاڑوتے ٹی حساب مریک اگہ او نا
شاعری نا جاج ء بلین تو او نا شاعری
پورو وراثت تینا دورانا آدینک ء، او نا
شاعری نا زمانہ ہمو زمانہ ء کہ ہرا تم
ایوبی دورانا ظلم بربریت برجاس۔ او دا
ظلم و زور اکی تا برخلاف اسے پوسکن ء
سوچ اسے تون میدان عمل اٹی وڑا۔
بابو عبدالرحمن کرد ترقی پسند قوم دوست
و ادیب شاعر و صحافی اسے آن بیدس
اسے سیاسی سرخیل اسے نادر وشم اٹ ہم
بلوچ قومی تحریک نا جہاد اٹی اسے زند ء
پن اس کڑک، او نا شاعری ٹی او نا
ڈیہہ وڈ غار نا زیبا غارنگ آ تون او اور
او اور مزاحمتی سر حال آک بھلا گیشتر
خٹگرہ، اونے بیہہ تینا شاعری نا
سر حال ء ہمو وخت انا سازی حالیٹ
آتا آدینک جوڑ کرے بلکہ او نا
شاعری ٹی دشت انا قدرتی ماحول،
گٹ و تلا، ہورہ گروک، مش و
دیمان نا ذکر زیبا ء رنگ اسے ٹی ننے
دو بریک۔
او ایوبی ظلم زور اکی نا خلاف ننے بیہہ
ادب نا پڑے تینا جہاد کن گچین سر پند
مس، بلکہ او میر گل خان نصیر انبار
سیاست و صحافت نا مورچہ ٹی ہم

پٹ و پول

(گڈ کیونٹ)

براہوئی شاعری نا سفر

پدا لڑزہ ٹی بسوگٹ وگی
پدا میر سفر خان ہکل توار
اونادہشت آن دشمن آک بے قرار
..... حمید عزیز آبادی

اس ہٹنگ و دا رحمان کن تالانی نا
کسرک ملنگرہ ہندا رواٹ امیر الملک
مینگل نا شاعری ء ہم دا آشوبی دورانا

1990ء آن پد براہوئی
جدید شاعری نا دور 1960ء آن

ادار ء۔

اسکان ادب و سیاست اسے جاگہ غامتنو
ہمو وخت اسکان ادب تینا خواست
آتے نچ ء وخت اس پوروکنگ کپک۔
تو امیر الملک مینگل ہم سیاسی گشاد نا
خواجہ مسنے وادنا سیاسی بصیرت ننے بیہہ
اونادہشت اسکان محدود مسنے بلکہ اونانظر
جہانی کہول آہم مسنے۔
ہرا ہفتے ٹی خاص وراثت آجو نظم، ہا نیکیو
قابل ذکر ء، براہوئی جدید نظم و ہا نیکیو
براہوئی شاعری ٹی او کیو وادرتی راستی
کرفنگ اٹ سوسائٹی نا چندی جدید نظم
گو و ہا نیکیو نگار آتا پن براہوئی جدید
شاعری نا آسمان آجر کک، ہرا ہفتے ٹی
افضل مراد، عارف ضیاء، وحید زہیر،
منیر ریسانی و ایلو سنگت آتا کار کڑد

ہرا تم نائن ایون نا واقع مس، ہراڑان
تیوی دنیا ٹی زرگز رانی، راجی و سیاسی
بجران آک ووی مسر دا عالمی بجران
آک دنیا غایتی اثر ء تالان کریر۔ دا اثر
آ تیان پاکستان خاص وراثت
بلوچستان اٹی ہم چندی ویل آک بش
مسر، تو بلوچستان اٹی اسے واد پداسی و
مزاحمتی چک وراثت آک بنا کریر۔ ہرا تم
جزل مشرف اقتدار نا واک آتے دوئی
کرے تو بلوچستان نا حالیٹ اسل
پراگندہ مس، نواب اکبر خان گئی نا
شہادت تون او اور دا جاگہ نا سیاسی
کارندہ غاتے جبراً گار کنگ، شریہ غا
لاش تا اسے چراس بنا کرے، ہراڑان
بلوچستان نا سیاسی حالیٹ آک ہندا
در خراب مسر کہ سیاسی پارٹیک ہم
جمہوری وراثت تینا سیاسی آ عمل ء
جوان وراثت برجا خٹگ کتوس۔ بلکہ
چندی سیاسی بندغ آک سلہہ بند
بغاوت ء گچین سر پند مرسا روپوش
مسر۔ داسلہہ ہند مزاحمت نامتگ تون
او اور او اور براہوئی زبان نا شاعر آک
مزاحمتی شاعری نا ہم بنا ء کریر۔ دا دور
اٹی کتا (حمید عزیز آبادی نا) کتاب
”اینو ننے دے دے دیگر ء“ سید
غریب شاہ انجم نا شعری مجموعہ
”شتارک“ ڈاکٹر لیاقت سنی نا شعری
مجموعہ ”چکار“، عطاء انجم نا ”پراڈ“ ایلو
کبھی کتاب آک براہوئی شاعری ادب
نا پڑا تالان مسر۔ ہرا ہفتے ٹی مزاحمتی
فکر ہمو دورانا معروضی حالیٹ آک سفا
خٹگرہ۔

4 میکوپنہ غا برجاء

1975 اسکان برجا سلیمس اداکان پد
منہ وخت اکن جدید شاعری نا پڑ ملاس
سلیمس داملای ہمو وخت آسیر بربریتگ
نا بنا ء کرے ہرا تم ”براہوئی ادبی
سوسائٹی کوئٹہ“ نا باقاعدہ وراثت ہندا
تختگ ”براہوئی ادبی سوسائٹی کوئٹہ“ نا
ہندا آن براہوئی افسانہ، براہوئی
ڈرامہ و اسٹیج ڈرامہ، تنقیدی نشست
آ تون او اور جدید شاعری نا پڑا ہم
شعوری وراثت ترند ء گام ہر فنگ۔ دا
جہانا بھرم ننے 1990ء آن پد نظر
بریک۔ گو کہ دا دور انا شاعر آک
1990ء آن مسٹ تینا شاعری نا بنا ء
کریر و لے اوقا شاعری نا کتاب
آک 1990ء آن پد جدید براہوئی
شاعری نا ٹی جوڑ مسر۔ ہرا ہفتے ٹی
ڈاکٹر عبدالرزاق صابر، عزیز مینگل،
شاہ بیگ شیدا، ڈاکٹر سلیم کرد، عبدالقیوم
بیدار، طاہرہ احساس جنگ اس تا پیک
او اور ء۔ دا شخصیت آک براہوئی ادبی
سوسائٹی نا پڑا تینا جدید شاعری نا
بنا ء کریر۔ دا دور انا شاعر آک شاعری نا
پوسکن آصنف پابند نظم، آجو نظم، ہا نیکیو،
رباعی، نظم معری تے براہوئی ادب اٹی
درستی راستی کرفنگ تون او اور زیادہ تر
عشقیہ و اصلاحی شاعری مون آ لہ مسر۔
براہوئی ادبی سوسائٹی جدید نثری ادب
نا شونداری تون او اور او اور شاعری نا شیخ ء
ہم گیرام کتنے، سوسائٹی براہوئی
شاعری ء او نا روایتی درو شم آن آجو
کر سا اسے پوسکن ء رنگ اسے تو واجب
کرے او شاعری نا پڑا خاص وراثت

شاعری پانگ مریک او نا در شانی نا وڑ
ڈول براہوئی شاعری ٹی نوکیل ء۔
امیر جتا سر حال آتے تینا شاعری نا
زیبا کشت و زمینت کیک، دا ہمو زمانہ ء
ہرا دے ”سر جنگ“ نا دور ہم پانگک،
ہرا ٹی ہڑتوم آ سپر پاور (برطانیہ،
امریکہ) ملک آک اسے ایلو ء شیف
نشان تنگ نا کوشت آتے ٹی نسرہ و
نیٹ آوغانستان او فتنے کن جنگ انا
میدان جوڑ مس و بلوچستان اوغانستان
آن فوک منگ نا سوب آن دا جنگ
انا بھاز گواچی مس اسنتے کہ عالمی
سامراجی قوت آک دا دخل ء اسلحہ غان
پد کریر ہندا کان امن ایمنی نا ”گوگو“
بال کر سا ہر ہنا امیر الملک مینگل فن کار
و نوشتوک اسے نا حیثیت اٹ اسلحہ نا دا
تالانی، اوغانستان جنگ آن پد
بلوچستان اٹی اسلحہ تون او اور او اور نشیات
نا جنگ ء اسے پوسکن ء عذاب اسے نا
رداٹ ہرا خنسا سر پند مس و او فتنے تینا
شاعری ٹی دا وڑ در شان کرے:
بس کلا شکوف خواری بھاز مس
ہرا رانی آہ زاری بھاز مس
تین پتین نسنہ دشمن مدام
داسہ مری تاری بھاز مس“
(سنی، جولائی 2015ء، 85-86)

(کرد، 1996، 108)
یقین اٹ او نا شاعری تینا دور انا
نمائندہ شاعری پانگ مریک، کہ ہرا تم
ایوبی امریت تینا کاٹم آ شش
شاغنا کہ۔
براہوئی شاعری ء اسے پوسکن ء فکر و
درو شم اس ترک آ خواجہ امیر الملک
مینگل نا شاعری ٹی ننے بیہہ پوسکن آ
فکر و رحمان آتارنگ خٹنگ، بلکہ او نا
شاعری تینا دور انا آدینک ء، ہندن
گمان مریک کہ او ملک اشعراء میر گل
خان نصیر نا ہوشونی ٹی علم و ادب نا پڑا
تینا شاعری نا بنا ء کرے، اسنتے کہ او نا
خیال و فکر میر گل خان نصیر نا خیال و فکر
انا چاشنی اسے وڑ خٹنگ۔ ہندا نا سوب
آن او نا شاعری ٹی ہم ترقی پسندانہ
سوچ و فکر تون او اور مزاحمتی رنگ گیشتر
خٹنگ۔ تخمین اٹ امیر تینا دور انا ہمو
نمائندہ شاعر آتے ٹی حساب مریک او
براہوئی غزل نارنگ ء فنی و فکری بابت
اٹ اسے پوسکن ء فکر اسے تون واجب
کرے۔ امیر الملک مینگل نا تیوی
شاعری نا سر حال بلوچ قوم انا بڑگی،
بلوچستان نا سیاسی آ درو شم، قبائلی و
سرداری نظام اٹ بلوچ قوم انا بد حالی
و ظالم قوت آتا برخلاف سوچ و فکر آتیا
تالان خٹنگ ”براہوئی ترقی پسند
شاعری نا ہرا رحمان کہ بابو عبدالرحمن
کرد نا شاعری آن در شان مریک او نا
ہم عصر سنگت نادر قمبرانی ترقی پسند
شاعری ء تینا نوشت و فکر آن زیبائی

مزاحمتی فکر و نظریہ تون اسے پوسکن ء
سوچ اسے تون او اور مدام گنڈ وکس،
ہندا فکر و نظریہ نا بابت میر گل خان نصیر
آنبار ایوبی سرکار او دے جیل و جولان
نا چندی وار بندی ہم کرے۔ دا دور انا
شاعر آتا مطالعہ کننگ آن دا حقیقت ہم
در شان مریک کہ دا دور انا انقلابی و
ترقی پسند شاعر آک مسنو او فک تینا
قومی جہاد تون او اور سوشلسٹ نظریہ
تون ہم سنگت مسنو۔ بابو عبدالرحمن کرد
انا شاعری ہم ننے او نا سوشلسٹ
نظریاتی فکر انا ڈس ء ایٹک۔ او تینا
قومی و سوشلسٹ نظریہ تون آخر دم
اسکان ہمگر گچ کس۔ ”میر عبدالرحمن کرد
انا تعلق شاعر آتا ہمو ٹولی آن ارے کہ
اوفتنے کن شاعر و ادب حسن و زیبائی
تون او اور تینا قوم و مخلوق نا دور و بیدگ
و احساس و شعور ء در شان کننگ نا اسے
بھلو وسیلہ اسے، ہر قوم پرست آ شاعر
آنبار کرد صاحب ہم قدر وودو آتے تینا
شاعری نا سر حال جوڑ کرینے ولے او نا
جوانی او نا ہب و واگ تون او اور او نا
خلوص و تینا سر حال تون راستی و سچائی و
تینا خوار اگا مخلوق تون سنگتی ء نشان
(سنی) ایٹک۔“
(جولائی 2015، 205ء)
میر صاحب نا شاعری نا ہرا ہندا وی آ
سر حال مسنے او تینا سر حال تون ننے بیہہ
فکری حوالہ اٹ ہم گرچ مسنے بلکہ او نا
شاعری فنی بابت اٹ ہم اسے پوسکن ء
وڑ وڈول اسے نا نشاندہی ء کیک۔ او نا
غزل اٹی جدید فکر توارے ارے، او نا
نظم آک ہم فنی و فکری حوالہ اٹ
براہوئی جدید شاعری نا تاریخ اٹی ننے
پاش نظر بریرہ۔ او نا جدید نظم نگاری ٹی
ہمو دور انا تصویر کشی دا وڑ خٹنگ:-
پدا جیل وزنجیر انا دور بس
پدا تو فک و تیر انا دور بس
پدا گولہ و بوب باری نا دور
پدا ملک اٹی قہر و آفت نا شور
پدا نعرہ اس خلک مینگل علی